

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ, ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ, ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΩΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ
ΜΜΕ

Βρυξέλλες, 13 Νοεμβρίου 2018

Rev1

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΤΑΞΙΔΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΧΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΕ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	4
2.	ΕΛΕΓΧΟΙ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΣΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΣΥΝΟΡΑ ΤΗΣ ΕΕ	5
3.	ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ	7
4.	ΔΑΣΜΟΙ, ΦΠΑ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΦΟΡΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ	8
4.1.	Απαλλαγή από δασμούς, ΦΠΑ και ειδικούς φόρους κατανάλωσης	8
4.2.	Επιστροφές ΦΠΑ για εμπορεύματα που αγοράζονται στην ΕΕ	9
5.	ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ.....	9
5.1.	Ζώα συντροφιάς που συνοδεύουν τους ταξιδιώτες.....	10
5.1.1.	Μη εμπορικού χαρακτήρα είσοδος ζώων συντροφιάς στην ΕΕ-27, τα οποία συνοδεύουν τον ιδιοκτήτη τους που κατοικεί στο Ηνωμένο Βασίλειο.....	10
5.1.1.1.	Εάν το Ηνωμένο Βασίλειο περιλαμβάνεται σε κατάλογο που έχει καταρτιστεί από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 576/2013	11
5.1.1.2.	Εάν το Ηνωμένο Βασίλειο περιλαμβάνεται σε κατάλογο που έχει καταρτιστεί από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 576/2013	12
5.1.1.3.	Εάν το Ηνωμένο Βασίλειο δεν περιλαμβάνεται σε κατάλογο που έχει καταρτιστεί από την Επιτροπή	12
5.1.2.	Μη εμπορικού χαρακτήρα είσοδος ζώων συντροφιάς στην ΕΕ-27, τα οποία συνοδεύουν τον ιδιοκτήτη τους που κατοικεί σε κράτος μέλος της ΕΕ-27 και επιστρέφει από το Ηνωμένο Βασίλειο μετά από προσωρινή μετακίνηση στη χώρα αυτή	13

5.1.2.1.	Εάν το Ηνωμένο Βασίλειο περιλαμβάνεται σε κατάλογο που έχει καταρτιστεί από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 576/2013	13
5.1.2.2.	Εάν το Ηνωμένο Βασίλειο περιλαμβάνεται σε κατάλογο που έχει καταρτιστεί από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 576/2013	13
5.1.2.3.	Εάν το Ηνωμένο Βασίλειο δεν περιλαμβάνεται σε κατάλογο που έχει καταρτιστεί από την Επιτροπή	14
5.2.	Φυτά και φυτικά προϊόντα.....	15
5.3.	Αποστολές προϊόντων ζωικής προέλευσης για προσωπική χρήση.....	15
5.4.	Μετρητά	16
5.5.	Πολιτιστικά αγαθά.....	17
5.6.	Δείγματα ειδών που απειλούνται με εξαφάνιση.....	17
5.7.	Χωροκατακτητικά ξένα είδη	19
5.8.	Πυροβόλα όπλα	20
6.	ΧΡΗΣΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ	21
6.1.	Άδειες οδήγησης.....	21
6.2.	Ασφάλιση αστικής ευθύνης έναντι τρίτων	22
7.	ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ· ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ.....	24
7.1.	Δικαίωμα στην υγειονομική περίθαλψη βάσει του δικαίου της Ένωσης για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης	24
7.2.	Δικαίωμα επιστροφής εξόδων για διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη βάσει του ενωσιακού δικαίου για τη διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη	25
7.3.	Αναγνώριση ιατρικών συνταγών που έχουν εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος.....	25
7.4.	Ευρωπαϊκός αριθμός έκτακτης ανάγκης - 112	26
7.5.	Κάρτες στάθμευσης για άτομα με αναπηρία	26
7.6.	Προξενική προστασία.....	27
7.7.	Μηχανισμός αποζημίωσης για άτομα που ζημιώνονται από τροχαίο ατύχημα σε άλλο κράτος μέλος («θύματα ατυχημάτων που επισκέπτονται άλλες χώρες»).....	27
8.	ΑΣΦΑΛΙΣΗ, ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΠΙΒΑΤΩΝ	28
8.1.	Ταξιδιωτική ασφάλιση κατά της αφερεγγυότητας	28
8.2.	Δικαιώματα των επιβατών στην ΕΕ	29
8.2.1.	Δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών	29
8.2.2.	Δικαιώματα των επιβατών θαλάσσιων μεταφορών.....	30

8.2.3.	Δικαιώματα των επιβατών λεωφορείων και πούλμαν.....	30
8.2.4.	Δικαιώματα των επιβατών σιδηροδρομικών γραμμών	31
9.	ΑΛΛΑ ΘΕΜΑΤΑ	32
9.1.	Πληρωμές με κάρτες	32
9.2.	Περιοχή	32
9.3.	Φορητότητα των υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου.....	33
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΖΩΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΑΠΟΣΚΕΥΕΣ ΤΑΞΙΔΙΩΤΩΝ.....		34

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 29 Μαρτίου 2017, το Ηνωμένο Βασίλειο γνωστοποίησε την πρόθεσή του να αποχωρήσει από την Ένωση, δυνάμει του άρθρου 50 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το γεγονός αυτό σημαίνει ότι το σύνολο του πρωτογενούς και του παράγωγου δικαίου της Ένωσης θα παύσει να ισχύει ως προς το Ηνωμένο Βασίλειο από την 30ή Μαρτίου 2019, στις 00:00 ώρα Κεντρικής Ευρώπης (CET) («ημερομηνία αποχώρησης»), εκτός αν καθοριστεί άλλη ημερομηνία με κυρωμένη συμφωνία αποχώρησης¹ ή αν η προθεσμία αυτή παραταθεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 50 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Εκείνη τη χρονική στιγμή το Ηνωμένο Βασίλειο θα καταστεί «τρίτη χώρα»².

Η προετοιμασία για την αποχώρηση δεν αποτελεί θέμα μόνο των αρχών της ΕΕ και των εθνικών αρχών, αλλά και των ιδιωτών.

Δεδομένης της σημαντικής αβεβαιότητας, ιδίως όσον αφορά το περιεχόμενο μιας ενδεχόμενης συμφωνίας αποχώρησης, υπενθυμίζονται στα πρόσωπα που σχεδιάζουν να ταξιδέψουν (για προσωπικούς ή επαγγελματικούς λόγους) από το Ηνωμένο Βασίλειο στην ΕΕ (και αντίστροφα) κατά την ημερομηνία αποχώρησης ή μετά από αυτή, καθώς και στις επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες σε σχέση με τέτοια ταξίδια (διοργανωτές ταξιδιών, ταξιδιωτικά πρακτορεία, εταιρείες ενοικίασης αυτοκινήτων, διοργανωτές εμπορικών εκθέσεων, μεταφορικές εταιρείες, κλπ.) οι έννομες συνέπειες οι οποίες θα πρέπει να ληφθούν υπόψη όταν το Ηνωμένο Βασίλειο καταστεί τρίτη χώρα.

Με την επιφύλαξη τυχόν μεταβατικών ρυθμίσεων που ενδέχεται να περιέχονται σε πιθανή συμφωνία αποχώρησης, η αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου έχει, από την ημερομηνία αποχώρησης, τις παρακάτω συνέπειες για όσους ταξιδεύουν από το Ηνωμένο Βασίλειο στην ΕΕ και αντιστρόφως³:

¹ Επί του παρόντος διεξάγονται διαπραγματεύσεις με το Ηνωμένο Βασίλειο με σκοπό να επιτευχθεί συμφωνία αποχώρησης.

² Τρίτη χώρα είναι μια χώρα που δεν είναι μέλος της ΕΕ.

³ Υπενθυμίζεται ότι η συμφωνία αποχώρησης μεταξύ της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου θα προβλέπει συγκεκριμένες λύσεις για την αντιμετώπιση των ιδιαίτερων συνθηκών στη νήσο της Ιρλανδίας.

2. ΕΛΕΓΧΟΙ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΣΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΣΥΝΟΡΑ ΤΗΣ ΕΕ^{4 5}

Το ενωσιακό δίκαιο⁶ σχετικά με τους ελέγχους προσώπων στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ κάνει διάκριση μεταξύ των ελέγχων σε πολίτες της ΕΕ και σε υπηκόους τρίτων χωρών. Από την ημερομηνία αποχώρησης, οι έλεγχοι στους οποίους θα υποβάλλονται οι υπήκοοι του Ηνωμένου Βασιλείου κατά την είσοδο στον χώρο Σένγκεν και κατά την έξοδο από τον χώρο αυτό, καθώς και από και προς τα κράτη μέλη για τα οποία δεν έχει ακόμη ληφθεί απόφαση σχετικά με την άρση των εσωτερικών ελέγχων, αλλά τα οποία εφαρμόζουν τους κανόνες Σένγκεν στα εξωτερικά τους σύνορα⁷, θα γίνονται σύμφωνα με τους κανόνες που ισχύουν για τους υπηκόους τρίτων χωρών^{8 9}. Αυτό σημαίνει ότι οι διευκολύνσεις που παρέχονται στα σύνορα για τους πολίτες της ΕΕ, τους υπηκόους των συμβαλλομένων κρατών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και τους Ελβετούς υπηκόους («πολίτες ΕΕ/ΕΟΧ/Ελβετίας») σχετικά με τα δικαιώματα ελεύθερης κυκλοφορίας δεν θα ισχύουν πλέον για του υπηκόους του Ηνωμένου Βασιλείου. Ειδικότερα, οι υπήκοοι του Ηνωμένου Βασιλείου δεν θα μπορούν να χρησιμοποιούν τις χωριστές λωρίδες που προορίζονται για τους πολίτες ΕΕ/ΕΟΧ/Ελβετίας για τη διεξαγωγή ελέγχων στα σημεία διέλευσης των συνόρων¹⁰ και θα υπόκεινται σε διεξοδικούς ελέγχους όλων των προϋποθέσεων εισόδου των υπηκόων τρίτων χωρών.

Κατά τους ελέγχους εισόδου των υπηκόων του Ηνωμένου Βασιλείου θα ελέγχονται μεταξύ άλλων τα εξής¹¹:

- η κατοχή έγκυρου ταξιδιωτικού εγγράφου για τη διέλευση των συνόρων· το έγγραφο πρέπει να έχει διάρκεια ισχύος δέκα ετών κατ' ανώτατο όριο και να ισχύει τουλάχιστον επί τρεις μήνες μετά την προβλεπόμενη ημερομηνία αναχώρησης από τα κράτη μέλη·

⁴ Περισσότερες πληροφορίες: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/border-crossing_en.

⁵ Το τμήμα αυτό δεν ισχύει για τα ταξίδια στην Κοινή Ταξιδιωτική Περιοχή μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας.

⁶ Άρθρο 8 παράγραφοι 2 και 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) (ΕΕ L 77 της 23.3.2016, σ. 1).

⁷ Ρουμανία, Βουλγαρία, Κύπρος και Κροατία.

⁸ Θα πρέπει να γνωρίζετε ότι υπήκοοι του Ηνωμένου Βασιλείου οι οποίοι είναι μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης που ασκεί το δικαίωμά του στην ελεύθερη κυκλοφορία υπόκεινται στους κανόνες του άρθρου 5 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών (ΕΕ L 158 της 30.4.2004, σ. 77).

⁹ Πρέπει να σημειωθεί ότι οι εν λόγω έλεγχοι εφαρμόζονται εν μέρει ήδη σήμερα στους πολίτες του Ηνωμένου Βασιλείου που ταξιδεύουν προς και από τον χώρο Σένγκεν.

¹⁰ Άρθρο 10 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399.

¹¹ Άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399.

Επισημαίνεται ότι τα εθνικά διαβατήρια του Ηνωμένου Βασιλείου που εκδόθηκαν πριν από την ημερομηνία αποχώρησης εξακολουθούν να είναι έγκυρα ταξιδιωτικά έγγραφα.

- η διάρκεια της διαμονής:
 - για διαμονή μικρής διάρκειας στον χώρο Σένγκεν, οι υπήκοοι του Ηνωμένου Βασιλείου θα υπόκεινται σε περιορισμούς όσον αφορά την επιτρεπόμενη διάρκεια διαμονής εντός του χώρου Σένγκεν (με ανώτατο όριο τις 90 ημέρες εντός διαστήματος 180 ημερών).
 - για διαμονή μακράς διάρκειας, θα απαιτείται κατ' αρχήν άδεια διαμονής ή θεώρηση μακράς διαμονής, η οποία εκδίδεται από τις εθνικές αρχές βάσει των εθνικών κανόνων.
- οι σχετικές βάσεις δεδομένων ώστε να εξακριβώνονται τα εξής¹²:
 - η ταυτότητα και η ιθαγένεια του υπηκόου τρίτης χώρας, καθώς και η γνησιότητα και ισχύς του ταξιδιωτικού εγγράφου για τη διέλευση των συνόρων, και ειδικότερα:
 - εάν ένα πρόσωπο έχει καταχωριστεί ως ανεπιθύμητο στο σύστημα πληροφοριών Σένγκεν (SIS) με σκοπό την απαγόρευση εισόδου. Πρέπει ιδίως να ελέγχεται αν υπάρχουν ενδεχόμενες απειλές κατά της δημόσιας τάξης, της εσωτερικής ασφάλειας, της δημόσιας υγείας και των διεθνών σχέσεων.
- ο σκοπός (π.χ. τουρισμός ή εργασία) και οι συνθήκες της προβλεπόμενης διαμονής (π.χ. κατάλυμα, εσωτερικά ταξίδια).
- η ύπαρξη επαρκών μέσων διαβίωσης (δηλαδή η ικανότητα πληρωμής για την προβλεπόμενη διαμονή και το ταξίδι επιστροφής).

Στις 13 Νοεμβρίου 2018, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση¹³ σχετικά με την απαλλαγή των υπηκόων του Ηνωμένου Βασιλείου από την υποχρέωση να διαθέτουν θεώρηση βραχείας διαμονής («θεώρηση Σένγκεν»)¹⁴ κατά τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων, όταν η προβλεπόμενη διάρκεια της παραμονής στον χώρο Σένγκεν ανέρχεται σε 90 ημέρες εντός περιόδου 180 ημερών. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θα πρέπει τώρα να εγκρίνουν αυτή την πρόταση. Για να συνεχιστεί η απαλλαγή από τη θεώρηση Σένγκεν, οι υπήκοοι όλων των κρατών μελών της ΕΕ θα πρέπει επίσης να απαλλάσσονται από την υποχρέωση θεώρησης για βραχεία διαμονή στο Ηνωμένο Βασίλειο, σύμφωνα με την αρχή της αμοιβαιότητας των θεωρήσεων.

¹² Θα πρέπει να γνωρίζετε ότι η δυνατότητα προσωρινής παρέκκλισης, με την επιφύλαξη ορισμένων προϋποθέσεων, από την αρχή των συστηματικών ελέγχων με τη χρήση των σχετικών βάσεων δεδομένων σε ορισμένα σημεία διέλευσης των χερσαίων ή θαλάσσιων συνόρων δεν ισχύει για τους υπηκόους τρίτων χωρών (άρθρο 8 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399).

¹³ Πρόταση COM (2018) 745 της 13ης Νοεμβρίου 2018.

¹⁴ Άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399.

Οι ταξιδιώτες θα πρέπει να ελέγχουν, προτού ταξιδέψουν, την ισχύ των ταξιδιωτικών εγγράφων και να είναι βέβαιοι ότι πληρούν όλες τις ανωτέρω προϋποθέσεις πριν από το ταξίδι τους στην ΕΕ. Η μη τήρηση οποιασδήποτε από τις προϋποθέσεις εισόδου μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα¹⁵ την απαγόρευση εισόδου σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο δίκαιο της Ένωσης για τους υπηκόους τρίτων χωρών¹⁶.

Κατά τους ελέγχους εξόδου ελέγχονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- η κατοχή έγκυρου ταξιδιωτικού εγγράφου για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων·
- η μη υπέρβαση από το συγκεκριμένο πρόσωπο της ανώτατης διάρκειας παραμονής στην επικράτεια των κρατών μελών·
- οι σχετικές βάσεις δεδομένων όπως και κατά τους ελέγχους εισόδου.

Συνιστάται στους ταξιδιώτες να λαμβάνουν υπόψη ενδεχόμενες καθυστερήσεις στους συνοριακούς σταθμούς από την ημερομηνία αποχώρησης, ιδίως σε εκείνους με μεγάλο όγκο κυκλοφορίας (σιδηροδρομικοί σταθμοί του Eurostar, σταθμοί Eurotunnel Le Shuttle στο Calais και το Folkestone, λιμάνια στη Μάγχη κ.λπ.).

3. ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

Από την ημερομηνία αποχώρησης, τα εμπορεύματα που εισέρχονται στο τελωνειακό έδαφος της ΕΕ από το Ηνωμένο Βασίλειο υπόκεινται σε τελωνειακή επιτήρηση και μπορεί να υποβάλλονται σε τελωνειακούς ελέγχους σύμφωνα με την τελωνειακή νομοθεσία της ΕΕ^{17 18}.

Οι αποσκευές και άλλα αγαθά που μεταφέρουν οι ταξιδιώτες που εισέρχονται στην ΕΕ από το Ηνωμένο Βασίλειο θα υποβάλλονται σε τελωνειακούς ελέγχους¹⁹. Για τα προσωπικά είδη των ταξιδιωτών και ορισμένα άλλα αντικείμενα παρέχονται απαλλαγές (βλ. τμήμα 4.1 κατωτέρω).

Ειδικότερα, τα εμπορεύματα που προορίζονται για διάθεση στην ενωσιακή αγορά ή για ιδιωτική χρήση ή κατανάλωση εντός του τελωνειακού εδάφους της ΕΕ πρέπει να αποτελούν αντικείμενο διασάφησης για να τεθούν σε ελεύθερη κυκλοφορία.

¹⁵ Ο κανονισμός (ΕΕ) 2016/399 προβλέπει ορισμένες περιορισμένες εξαιρέσεις, σύμφωνα με τις οποίες, παρά τη μη τήρηση προϋποθέσεων εισόδου, μπορεί να χορηγείται δικαίωμα εισόδου στον υπήκοο τρίτης χώρας.

¹⁶ Άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399.

¹⁷ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 2013, για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 269 της 10.10.2013, σ. 1).

¹⁸ Οι κανόνες που καθορίζονται στο παρόν τμήμα εφαρμόζονται επίσης στα εμπορεύματα που εισέρχονται στο τελωνειακό έδαφος της ΕΕ από τις **Νήσους της Μάγχης** και τη **Νήσο του Μαν** (άρθρο 4 παράγραφος 1 τελευταία περίπτωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013).

¹⁹ Άρθρο 46 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013.

Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/taxation_customs/individuals/travelling/travelling-europe-what-dohave-know_en

Εμπορεύματα τα οποία εισάγονται προσωρινά μπορούν να αποτελούν αντικείμενο διασάφησης για να υπαχθούν σε καθεστώς προσωρινής εισαγωγής. Για τον σκοπό αυτό, είναι δυνατόν να χρησιμοποιούνται δελτία ΑΤΑ. Τα δελτία ΑΤΑ είναι διεθνή τελωνειακά έγγραφα τα οποία επιτρέπουν την προσωρινή εισαγωγή και εξαγωγή εμπορευμάτων με απαλλαγή από δεσμούς και φόρους για μέγιστο χρονικό διάστημα ενός έτους. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση: <https://iccwbo.org/resources-for-business/ata-carnet/>

4. ΔΑΣΜΟΙ, ΦΠΑ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΦΟΡΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ²⁰

4.1. Απαλλαγή από δασμούς, ΦΠΑ και ειδικούς φόρους κατανάλωσης

Οι ταξιδιώτες που εισέρχονται στην ΕΕ από το Ηνωμένο Βασίλειο και μεταφέρουν στις αποσκευές τους ή με άλλο τρόπο εμπορεύματα δικαιούνται δασμολογικές ατέλειες (δηλαδή απαλλαγές από τους εισαγωγικούς δασμούς και τον ΦΠΑ και, κατά περίπτωση, από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης). Μπορείτε να δείτε τις σχετικές κατηγορίες εμπορευμάτων και τις αντίστοιχες απαλλαγές στη διεύθυνση:

https://ec.europa.eu/taxation_customs/individuals/travelling/entering-eu_en

Οι ταξιδιώτες θα πρέπει να εξοικειωθούν με τους κανόνες για τις δασμολογικές ατέλειες και να περνούν από την πράσινη έξοδο των τελωνείων («πράσινο κανάλι»), μόνον εφόσον τα εμπορεύματα που μεταφέρουν δεν υπερβαίνουν τις μέγιστες επιτρεπόμενες ποσότητες. Διαφορετικά θα πρέπει να επιλέγουν την κόκκινη έξοδο («κόκκινο κανάλι») και να υποβάλλουν διασάφηση.

²⁰ Όσον αφορά τους **δασμούς**, οι κανόνες που καθορίζονται στο παρόν τμήμα θα εφαρμόζονται, από την ημερομηνία αποχώρησης, και στα εμπορεύματα που εισέρχονται στο τελωνειακό έδαφος της ΕΕ από τη **Νήσο του Μαν** και τις **Νήσους της Μάγχης** (άρθρο 4 παράγραφος 1 τελευταία περίπτωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013).

Όσον αφορά τον **ΦΠΑ**, οι κανόνες που καθορίζονται στο παρόν τμήμα θα εφαρμόζονται, από την ημερομηνία αποχώρησης, και στα εμπορεύματα που εισέρχονται στο έδαφος εφαρμογής του ΦΠΑ στην ΕΕ από τη **Νήσο του Μαν** και αντιστρόφως (άρθρο 7 παράγραφος 2 της οδηγίας 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (ΕΕ L 347 της 11.12.2006, σ.1)) (Οι Αγγλονορμανδικές Νήσοι (Νήσοι της Μάγχης) δεν αποτελούν, ήδη σήμερα, μέρος του εδάφους εφαρμογής του ΦΠΑ στην ΕΕ, άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο ε) της οδηγίας 2006/112/ΕΚ).

Όσον αφορά τους **ειδικούς φόρους κατανάλωσης**, οι κανόνες που καθορίζονται στο παρόν τμήμα θα εφαρμόζονται, από την ημερομηνία αποχώρησης, και στα εμπορεύματα που εισέρχονται στο έδαφος εφαρμογής των ειδικών φόρων κατανάλωσης στην ΕΕ από τη **Νήσο του Μαν** (άρθρο 6 παράγραφος 2 στοιχείο δ) της οδηγίας 2008/118/ΕΚ του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με το γενικό καθεστώς των ειδικών φόρων κατανάλωσης (ΕΕ L 9 της 14.1.2009, σ. 12)) (Οι Αγγλονορμανδικές Νήσοι δεν αποτελούν, ήδη σήμερα, μέρος του εδάφους εφαρμογής των ειδικών φόρων κατανάλωσης στην ΕΕ, σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2 στοιχείο δ) της οδηγίας 2008/118/ΕΚ).

4.2. Επιστροφές ΦΠΑ για εμπορεύματα που αγοράζονται στην ΕΕ²¹

Οι επισκέπτες από χώρες εκτός ΕΕ δικαιούνται επιστροφή του ΦΠΑ που κατέβαλαν για εμπορεύματα που αγόρασαν κατά τη διαμονή τους στην ΕΕ, υπό την προϋπόθεση ότι προσκομίζουν τα εν λόγω εμπορεύματα στο τελωνείο κατά την αναχώρησή τους από την ΕΕ, μαζί με τα έγγραφα επιστροφής του ΦΠΑ.

[Οδηγός για την επιστροφή του ΦΠΑ σε επισκέπτες της ΕΕ](#)

5. ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

Η νομοθεσία της ΕΕ απαγορεύει και περιορίζει την είσοδο ή την εισαγωγή ορισμένων εμπορευμάτων στην ΕΕ για λόγους, μεταξύ άλλων, προστασίας της ανθρώπινης υγείας, της υγείας των ζώων και των φυτών, του περιβάλλοντος ή της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Από την ημερομηνία αποχώρησης, αυτές οι απαγορεύσεις και οι περιορισμοί θα εφαρμόζονται σε εμπορεύματα που εισέρχονται είτε στην ΕΕ από το Ηνωμένο Βασίλειο είτε στο Ηνωμένο Βασίλειο από την ΕΕ²².

Μολονότι οι περισσότερες απαγορεύσεις και περιορισμοί *εκ του νόμου* ή στην πράξη αφορούν μόνο τους επαγγελματίες εμπόρους²³, σε ορισμένες περιπτώσεις αφορούν επίσης ιδιώτες ταξιδιώτες:

²¹ Στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων για τη συμφωνία αποχώρησης μεταξύ ΕΕ και Ηνωμένου Βασιλείου, η ΕΕ καταβάλλει προσπάθειες να συμφωνήσει λύσεις με το Ηνωμένο Βασίλειο για να εξασφαλιστεί η επιστροφή του ΦΠΑ σε σχέση με συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν πριν από το τέλος της μεταβατικής περιόδου σε περιπτώσεις στις οποίες η αίτηση επιστροφής δεν θα μπορούσε να υποβληθεί από τον υποκείμενο στον φόρο ή να διαβιβαστεί από το κράτος διαμονής του πριν από το τέλος της μεταβατικής περιόδου. Βλ., ειδικότερα, το πλέον πρόσφατο κείμενο του σχεδίου συμφωνίας αποχώρησης που έχει συμφωνηθεί σε επίπεδο διαπραγματευτών, στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/draft_agreement_coloured.pdf και την «κοινή δήλωση» των διαπραγματευτών της ΕΕ και της κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου της 19ης Ιουνίου 2018 (https://ec.europa.eu/commission/brexit-negotiations/negotiating-documents-article-50-negotiations-united-kingdom_en).

²² Στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων για τη συμφωνία αποχώρησης μεταξύ ΕΕ και Ηνωμένου Βασιλείου, η ΕΕ καταβάλλει προσπάθειες να συμφωνήσει λύσεις με το Ηνωμένο Βασίλειο όσον αφορά τη διακίνηση εμπορευμάτων η οποία άρχισε πριν από τη μεταβατική περίοδο και ολοκληρώθηκε μετά τη λήξη της («εμπορεύματα καθ' οδόν»). Βλ., ειδικότερα, το πλέον πρόσφατο κείμενο του σχεδίου συμφωνίας αποχώρησης που συμφωνήθηκε σε επίπεδο διαπραγματευτών, στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/draft_agreement_coloured.pdf και την «κοινή δήλωση» των διαπραγματευτών της ΕΕ και της κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου της 19ης Ιουνίου 2018 (https://ec.europa.eu/commission/brexit-negotiations/negotiating-documents-article-50-negotiations-united-kingdom_en).

²³ Για παράδειγμα, οι περιορισμοί και οι απαγορεύσεις για τα απόβλητα ή για ορισμένες χημικές ουσίες (για περισσότερες πληροφορίες, βλ. την «Ανακοίνωση προς τους ενδιαφερομένους - Αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου και κανόνες της ΕΕ στον τομέα των αδειών εισαγωγής/εξαγωγής για ορισμένα εμπορεύματα» στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness_en).

5.1. Ζώα συντροφιάς που συνοδεύουν τους ταξιδιώτες²⁴

Το δίκαιο της Ένωσης²⁵ προβλέπει κανόνες για τις μη εμπορικού χαρακτήρα μετακινήσεις ζώων συντροφιάς -σκύλων, γάτων και ικτιδών- (στη συνέχεια «ζώα συντροφιάς»)²⁶ που συνοδεύουν τους ταξιδιώτες που προέρχονται από τρίτες χώρες^{27 28}.

5.1.1. *Μη εμπορικού χαρακτήρα είσοδος ζώων συντροφιάς στην ΕΕ-27, τα οποία συνοδεύουν τον ιδιοκτήτη τους που κατοικεί στο Ηνωμένο Βασίλειο*

Ένα ευρωπαϊκό διαβατήριο ζώων συντροφιάς²⁹ που έχει χορηγηθεί πριν από την ημερομηνία αποχώρησης σε ιδιοκτήτη ζώου συντροφιάς ο οποίος κατοικεί στο Ηνωμένο Βασίλειο δεν θα είναι

²⁴ Περισσότερες πληροφορίες: https://ec.europa.eu/food/animals/pet-movement_en.

²⁵ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 576/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις μη εμπορικού χαρακτήρα μετακινήσεις ζώων συντροφιάς (ΕΕ L 178 της 28.6.2013, σ. 1).

²⁶ Είναι σκόπιμο να σημειωθεί ότι, σήμερα, τα ζώοντα πτηνά συντροφιάς που μεταφέρουν μαζί τους οι ταξιδιώτες οι οποίοι εισέρχονται στην ΕΕ πρέπει να συνοδεύονται από κτηνιατρικό πιστοποιητικό το οποίο να βεβαιώνει τη συμμόρφωση με μία από τις ακόλουθες απαιτήσεις: απομόνωση 30 ημερών στην τρίτη χώρα πριν από την αναχώρηση, ή απομόνωση 10 ημερών και έλεγχο για τη γρίπη των πτηνών, ή απομόνωση μετά την εισαγωγή στο κράτος μέλος προορισμού ή εμβολιασμός κατά της γρίπης των πτηνών (απόφαση 2007/25/ΕΚ της Επιτροπής, της 22ας Δεκεμβρίου 2006, για τη λήψη ορισμένων μέτρων προστασίας λόγω της γρίπης των πτηνών υψηλής παθογονικότητας και της μετακίνησης πτηνών συντροφιάς που συνοδεύουν τον κάτοχό τους στην Κοινότητα (ΕΕ L 8 της 13.1.2007, σ. 29)).

Επίσης, όσον αφορά τα ζώοντα πτηνά συντροφιάς, είναι πιθανό να ισχύουν απαιτήσεις για την εισαγωγή δειγμάτων ειδών που απειλούνται με εξαφάνιση (βλ. κατωτέρω σημείο 5.6).

²⁷ Στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων για τη συμφωνία αποχώρησης μεταξύ ΕΕ και Ηνωμένου Βασιλείου, η ΕΕ καταβάλλει προσπάθειες να συμφωνήσει λύσεις με το Ηνωμένο Βασίλειο όσον αφορά τα ζώοντα ζώα η μετακίνηση των οποίων θα βρίσκεται σε εξέλιξη κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου. Βλ., ειδικότερα, το πλέον πρόσφατο κείμενο του σχεδίου συμφωνίας αποχώρησης που συμφωνήθηκε σε επίπεδο διαπραγματευτών, το οποίο διατίθεται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/draft_agreement_coloured.pdf και την «κοινή δήλωση» των διαπραγματευτών της ΕΕ και της κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου της 19ης Ιουνίου 2018 (https://ec.europa.eu/commission/brexit-negotiations/negotiating-documents-article-50-negotiations-united-kingdom_en).

²⁸ Οι εν λόγω κανόνες εφαρμόζονται επίσης, από την ημερομηνία αποχώρησης, στις μη εμπορικού χαρακτήρα μετακινήσεις ζώων συντροφιάς από τις **Αγγλονορμανδικές Νήσους** και τη **Νήσο του Μαν** (κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 706/73 του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 1973, περί της κοινοτικής ρυθμίσεως που εφαρμόζεται στις αγγλο-νορμανδικές Νήσους και στη νήσο του Μαν σχετικά με τις συναλλαγές γεωργικών προϊόντων (ΕΕ L 68 της 15.3.1973, σ. 1).

²⁹ Υπόδειγμα διαβατηρίου ζώων συντροφιάς που περιέχεται στο Μέρος 1 του παραρτήματος III του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 577/2013 της Επιτροπής, της 28ης Ιουνίου 2013, για τα υποδείγματα εγγράφων ταυτοποίησης σχετικά με τις μη εμπορικού χαρακτήρα μετακινήσεις σκύλων, γατών και ικτιδών, την κατάρτιση καταλόγων εδαφών και τρίτων χωρών, καθώς και τη μορφή, τη διάταξη και τις γλωσσικές απαιτήσεις των δηλώσεων που πιστοποιούν τη συμμόρφωση με ορισμένους όρους οι οποίοι προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 576/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 178 της 28.6.2013, σ. 109).

πλέον, από την εν λόγω ημερομηνία αποχώρησης, έγκυρο έγγραφο για ταξίδια μαζί με τα εν λόγω ζώα από το Ηνωμένο Βασίλειο σε οποιοδήποτε από τα κράτη μέλη της ΕΕ-27 από την ημερομηνία αποχώρησης.

Οι απαιτήσεις για τα ζώα συντροφιάς που συνοδεύουν ταξιδιώτες οι οποίοι προέρχονται από το Ηνωμένο Βασίλειο θα εξαρτώνται επίσης, από την ημερομηνία αποχώρησης, από το κατά πόσον το Ηνωμένο Βασίλειο θα περιλαμβάνεται από την ημερομηνία αυτή σε κατάλογο τρίτων χωρών που παρέχουν ορισμένες εγγυήσεις για την υγεία των ζώων. Οι εν λόγω ταξιδιώτες θα πρέπει να εξακριβώνουν, αρκετά νωρίτερα από το προγραμματισμένο ταξίδι τους από το Ηνωμένο Βασίλειο προς την ΕΕ, αν το Ηνωμένο Βασίλειο περιλαμβάνεται σε τέτοιο κατάλογο ώστε να γνωρίζουν ποιες απαιτήσεις ισχύουν. Οι κατάλογοι που θεσπίζονται από την ΕΕ δημοσιεύονται στην εξής διεύθυνση: https://ec.europa.eu/food/animals/pet-movement/eu-legislation/non-commercial-non-eu/listing_en.

5.1.1.1. Εάν το Ηνωμένο Βασίλειο περιλαμβάνεται σε κατάλογο που έχει καταρτιστεί από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 576/2013³⁰

Ζώα συντροφιάς που μετακινούνται προς την ΕΕ-27 από την ημερομηνία αποχώρησης θα πρέπει να συνοδεύονται από δεόντως συμπληρωμένο διαβατήριο ζώων συντροφιάς που ισχύει για τις τρίτες χώρες, το υπόδειγμα του οποίου έχει εγκρίνει η Επιτροπή³¹. Το διαβατήριο πρέπει να βεβαιώνει ότι έχει γίνει εμβολιασμός κατά της λύσσας^{32 33}.

Επιπλέον, πριν από την είσοδό τους στη Φινλανδία, την Ιρλανδία ή τη Μάλτα, οι σκύλοι που μεταφέρονται ως ζώα συντροφιάς θα πρέπει να έχουν λάβει αγωγή κατά του *Echinococcus multilocularis*. Η σχετική βεβαίωση καταχωρίζεται στο διαβατήριο ζώου συντροφιάς από τον κτηνίατρο που την πραγματοποίησε³⁴.

³⁰ Βλ. Μέρος 1 του παραρτήματος II του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 577/2013.

³¹ Μέρος 3 του παραρτήματος III του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 577/2013.

³² Παράρτημα III του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 576/2013.

³³ Το πρώην ευρωπαϊκό διαβατήριο ζώων συντροφιάς, που έχει χορηγηθεί πριν από την ημερομηνία αποχώρησης σε ιδιοκτήτη ζώου συντροφιάς ο οποίος κατοικεί στο Ηνωμένο Βασίλειο, μετά την ημερομηνία αυτή μπορεί να χρησιμοποιείται ως δικαιολογητικό έγγραφο που θα βεβαιώνει ότι έχει γίνει και εξακολουθεί να ισχύει εμβολιασμός.

³⁴ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2018/772 της Επιτροπής, της 21ης Νοεμβρίου 2017, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 576/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά προληπτικά υγειονομικά μέτρα για την καταπολέμηση της μόλυνσης των σκύλων με *Echinococcus multilocularis* (ΕΕ L 130, 28.5.2018, σ. 1).

- 5.1.1.2. Εάν το Ηνωμένο Βασίλειο περιλαμβάνεται σε κατάλογο που έχει καταρτιστεί από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 576/2013³⁵

Για κάθε είσοδο ζώου συντροφιάς θα απαιτείται υγειονομικό πιστοποιητικό επίσημου κτηνιάτρου, το οποίο θα ισχύει για μετακίνηση του ζώου εντός των κρατών μελών της ΕΕ-27 για μέγιστο χρονικό διάστημα τεσσάρων μηνών³⁶. Το πιστοποιητικό αυτό πρέπει να βεβαιώνει ότι έχει γίνει και εξακολουθεί να ισχύει εμβολιασμός κατά της λύσσας^{37 38}.

Επιπλέον, πριν από την είσοδό τους στη Φινλανδία, την Ιρλανδία ή τη Μάλτα, οι σκύλοι που μεταφέρονται ως ζώα συντροφιάς θα πρέπει να έχουν λάβει αγωγή κατά του *Echinococcus multilocularis*. Η σχετική βεβαίωση καταχωρίζεται στο διαβατήριο ζώου συντροφιάς από τον κτηνίατρο που την πραγματοποίησε³⁹.

Τα ζώα συντροφιάς που εισέρχονται στην ΕΕ-27 από την ημερομηνία αποχώρησης θα πρέπει να προσκομίζονται σε καθορισμένο σημείο εισόδου των ταξιδιωτών⁴⁰, για να υποβληθούν στους αναγκαίους ελέγχους συμμόρφωσης⁴¹.

- 5.1.1.3. Εάν το Ηνωμένο Βασίλειο δεν περιλαμβάνεται σε κατάλογο που έχει καταρτιστεί από την Επιτροπή

Ισχύουν οι ίδιοι όροι με αυτούς που καθορίζονται στο σημείο 5.1.1.2. Ωστόσο, στο πιστοποιητικό που αναφέρεται στο σημείο 5.1.1.2 πρέπει επίσης να βεβαιώνεται η διενέργεια έγκυρης δοκιμασίας τιτλοδότησης αντισωμάτων λύσσας⁴². Η δοκιμασία πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί σε εγκεκριμένο από την ΕΕ

³⁵ Βλ. Μέρος 2 του παραρτήματος II του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 577/2013.

³⁶ Σημείωση β) στο παράρτημα IV του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 577/2013.

³⁷ Παράρτημα III του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 576/2013.

³⁸ Το πρώην ευρωπαϊκό διαβατήριο ζώων συντροφιάς, που είχε χορηγηθεί πριν από την ημερομηνία αποχώρησης σε ιδιοκτήτη ζώου συντροφιάς ο οποίος κατοικεί στο Ηνωμένο Βασίλειο, μετά την ημερομηνία αυτή μπορεί να χρησιμοποιείται ως δικαιολογητικό έγγραφο που θα βεβαιώνει ότι έχει γίνει και εξακολουθεί να ισχύει εμβολιασμός.

³⁹ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2018/772.

⁴⁰ https://ec.europa.eu/food/animals/pet-movement/eu-legislation/non-commercial-non-eu/tpe_en.

⁴¹ Άρθρο 34 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 576/2013.

⁴² Παράρτημα IV του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 576/2013.

εργαστήριο ή σε εργαστήριο εγκεκριμένο από ένα από τα κράτη μέλη της ΕΕ-27⁴³ σε δείγμα που ελήφθη τουλάχιστον 30 ημέρες μετά τον εμβολιασμό και το αργότερο τρεις μήνες πριν από τη μετακίνηση.

5.1.2. *Μη εμπορικού χαρακτήρα είσοδος ζώων συντροφιάς στην ΕΕ-27, τα οποία συνοδεύουν τον ιδιοκτήτη τους που κατοικεί σε κράτος μέλος της ΕΕ-27 και επιστρέφει από το Ηνωμένο Βασίλειο μετά από προσωρινή μετακίνηση στη χώρα αυτή*

Οι απαιτήσεις για τα ζώα συντροφιάς που συνοδεύουν ταξιδιώτες οι οποίοι προέρχονται από το Ηνωμένο Βασίλειο θα εξαρτώνται επίσης, από την ημερομηνία αποχώρησης, από το κατά πόσον το Ηνωμένο Βασίλειο θα περιλαμβάνεται από την ημερομηνία αυτή σε κατάλογο τρίτων χωρών που παρέχουν ορισμένες εγγυήσεις για την υγεία των ζώων. Οι εν λόγω ταξιδιώτες θα πρέπει να εξακριβώνουν, αρκετά νωρίτερα από το προγραμματισμένο ταξίδι τους από το Ηνωμένο Βασίλειο προς την ΕΕ, αν το Ηνωμένο Βασίλειο περιλαμβάνεται σε τέτοιο κατάλογο ώστε να γνωρίζουν ποιες απαιτήσεις ισχύουν. Οι κατάλογοι που θεσπίζονται από την ΕΕ δημοσιεύονται στην εξής διεύθυνση: https://ec.europa.eu/food/animals/pet-movement/eu-legislation/non-commercial-non-eu/listing_en

5.1.2.1. Εάν το Ηνωμένο Βασίλειο περιλαμβάνεται σε κατάλογο που έχει καταρτιστεί από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 576/2013⁴⁴

Τα ζώα συντροφιάς που εισέρχονται στην ΕΕ-27 θα πρέπει να συνοδεύονται από δεόντως συμπληρωμένο ευρωπαϊκό διαβατήριο ζώων συντροφιάς. Το διαβατήριο πρέπει να βεβαιώνει ότι έχει γίνει κι εξακολουθεί να ισχύει εμβολιασμός κατά της λύσσας.

Επιπλέον, πριν από την είσοδό τους στη Φινλανδία, την Ιρλανδία ή τη Μάλτα, οι σκύλοι που μεταφέρονται ως ζώα συντροφιάς θα πρέπει να έχουν λάβει αγωγή κατά του *Echinococcus multilocularis*. Η σχετική βεβαίωση καταχωρίζεται στο διαβατήριο ζώου συντροφιάς από τον κτηνίατρο που την πραγματοποίησε⁴⁵.

5.1.2.2. Εάν το Ηνωμένο Βασίλειο περιλαμβάνεται σε κατάλογο που έχει καταρτιστεί από την Επιτροπή σύμφωνα με το

⁴³ https://ec.europa.eu/food/animals/pet-movement/approved-labs_en

⁴⁴ Βλ. Μέρος 1 του παραρτήματος II του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 577/2013.

⁴⁵ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2018/772.

άρθρο 13 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 576/2013⁴⁶

Ισχύουν οι ίδιοι όροι με αυτούς που καθορίζονται στο σημείο 5.1.2.1.

Επίσης, τα ζώα συντροφιάς που εισέρχονται στην ΕΕ-27 από την ημερομηνία αποχώρησης θα πρέπει να προσκομίζονται σε καθορισμένο σημείο εισόδου των ταξιδιωτών⁴⁷ για να υποβληθούν στους αναγκαίους ελέγχους συμμόρφωσης⁴⁸.

5.1.2.3. Εάν το Ηνωμένο Βασίλειο δεν περιλαμβάνεται σε κατάλογο που έχει καταρτιστεί από την Επιτροπή

Ισχύουν οι ίδιοι όροι με αυτούς που καθορίζονται στο σημείο 5.1.2.1.

Επιπλέον, τα ζώα συντροφιάς πρέπει να έχουν υποβληθεί σε έγκυρη δοκιμασία τιτλοδότησης αντισωμάτων λύσσας σύμφωνα με το παράρτημα IV του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 576/2013. Η δοκιμασία πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί σε εγκεκριμένο εργαστήριο⁴⁹

- είτε πριν από τη μετακίνηση στο Ηνωμένο Βασίλειο σε δείγμα που ελήφθη τουλάχιστον 30 ημέρες μετά τον εμβολιασμό και τεκμηριώνεται στο διαβατήριο του ζώου συντροφιάς· είτε

- στο Ηνωμένο Βασίλειο σε δείγμα που ελήφθη τουλάχιστον 30 ημέρες μετά τον εμβολιασμό και το αργότερο τρεις μήνες πριν από την επιστροφή στα κράτη μέλη της ΕΕ-27 και επιβεβαιώνεται στο υγειονομικό πιστοποιητικό που εκδίδει επίσημος κτηνίατρος στο Ηνωμένο Βασίλειο βάσει των δικαιολογητικών που εξέδωσε το εργαστήριο.

Τα ζώα συντροφιάς που εισέρχονται στην ΕΕ-27 από την ημερομηνία αποχώρησης θα πρέπει να προσκομίζονται σε

⁴⁶ Βλ. Μέρος 2 του παραρτήματος II του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 577/2013.

⁴⁷ https://ec.europa.eu/food/animals/pet-movement/eu-legislation/non-commercial-non-eu/tpe_en.

⁴⁸ Άρθρο 34 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 576/2013.

⁴⁹ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2018/772.

καθορισμένο σημείο εισόδου των ταξιδιωτών⁵⁰, για να υποβληθούν στους αναγκαίους ελέγχους συμμόρφωσης⁵¹.

5.2. Φυτά και φυτικά προϊόντα⁵²

Το δίκαιο της Ένωσης⁵³ απαγορεύει την εισαγωγή στην Ένωση ορισμένων φυτών, φυτικών προϊόντων και άλλων αντικειμένων, λόγω του φυτοϋγειονομικού κινδύνου που εμπεριέχουν. Ως παραδείγματα αναφέρονται τα εξής: αμπέλια ή εσπεριδοειδή για φύτευση, σπόροι γεωμήλων για φύτευση ή χώμα. Οι απαγορεύσεις αυτές ισχύουν και στην περίπτωση κατά την οποία τα φυτά, τα φυτικά προϊόντα και άλλα αντικείμενα μεταφέρονται από ταξιδιώτες^{54 55}.

Από την ημερομηνία αποχώρησης, οι απαγορεύσεις αυτές ισχύουν και για το Ηνωμένο Βασίλειο⁵⁶.

Οι ενδιαφερόμενοι ταξιδιώτες θα πρέπει να φροντίζουν να ενημερώνονται, πριν από το ταξίδι τους, για το ακριβές πεδίο εφαρμογής αυτών των απαγορεύσεων.

5.3. Αποστολές προϊόντων ζωικής προέλευσης για προσωπική χρήση⁵⁷

Το δίκαιο της Ένωσης⁵⁸ απαγορεύει την είσοδο στην Ένωση ορισμένων προϊόντων ζωικής προέλευσης οσάκις αποτελούν μέρος των αποσκευών των

⁵⁰ https://ec.europa.eu/food/animals/pet-movement/eu-legislation/non-commercial-non-eu/tpe_en.

⁵¹ Άρθρο 34 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 576/2013.

⁵² Περισσότερες πληροφορίες: https://ec.europa.eu/food/animals/animalproducts/personal_imports_en.

⁵³ Άρθρο 4 σε συνδυασμό με το παράρτημα ΙΙΙ μέρος Α της οδηγίας 2000/29/ΕΚ του Συμβουλίου, της 8ης Μαΐου 2000, περί μέτρων κατά της εισαγωγής στην Κοινότητα οργανισμών επιβλαβών για τα φυτά ή τα φυτικά προϊόντα και κατά της εξάπλωσής τους στο εσωτερικό της Κοινότητας (ΕΕ L 169, της 10.7.2000, σ. 1).

⁵⁴ Το δίκαιο της Ένωσης προβλέπει επίσης ορισμένες απαιτήσεις για την είσοδο στην Ένωση ορισμένων φυτών, φυτικών προϊόντων ή άλλων αντικειμένων. Ωστόσο, οι εν λόγω απαιτήσεις δεν ισχύουν για μικρές ποσότητες (βλ. άρθρο 5 παράγραφος 4 της οδηγίας 2000/29/ΕΚ).

⁵⁵ Νέοι κανόνες της ΕΕ θα τεθούν σε ισχύ από την 14η Δεκεμβρίου 2019. Σύμφωνα με τους κανόνες αυτούς, όλες οι απαγορεύσεις ή απαιτήσεις όσον αφορά την εισαγωγή φυτών και άλλων προϊόντων από τρίτες χώρες ισχύουν επίσης για φυτά και άλλα προϊόντα που μεταφέρονται από ταξιδιώτες. Ωστόσο, μικρές ποσότητες ορισμένων φυτών και άλλων προϊόντων θα μπορούν να εισέρχονται χωρίς φυτοϋγειονομικό πιστοποιητικό, μόνο αν αυτό ρυθμίζεται με εκτελεστική πράξη της Επιτροπής που θα θεσπισθεί στο μέλλον (βλ. άρθρο 75 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με προστατευτικά μέτρα κατά των επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών (ΕΕ L 317 της 23.11.2016, σ. 4)).

⁵⁶ Οι εν λόγω κανόνες εφαρμόζονται επίσης, από την ημερομηνία αποχώρησης, στα προϊόντα που μεταφέρουν για προσωπική τους χρήση τα άτομα που ταξιδεύουν από τις Αγγλονορμανδικές Νήσους και τη Νήσο του Μαν (κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 706/73 του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 1973, περί της κοινοτικής ρυθμίσεως που εφαρμόζεται στις Αγγλονορμανδικές Νήσους και στη Νήσο του Μαν σχετικά με τις συναλλαγές γεωργικών προϊόντων (ΕΕ L 68 της 15.3.1973, σ. 1).

⁵⁷ Περισσότερες πληροφορίες: https://ec.europa.eu/food/animals/animalproducts/personal_imports_en.

ταξιδιωτών⁵⁹. Αυτό αφορά για παράδειγμα το κρέας και το γάλα, καθώς και τα προϊόντα τους, όπως το ζαμπόν και το τυρί. Προβλέπονται εξαιρέσεις για ορισμένες ποσότητες, για παράδειγμα, παιδικού γάλακτος σε σκόνη, παιδικών τροφών και ειδικών τροφών ή ειδικά επεξεργασμένων ζωοτροφών για ζώα συντροφιάς που απαιτούνται για ιατρικούς λόγους.

Από την ημερομηνία αποχώρησης, οι απαγορεύσεις αυτές ισχύουν και για το Ηνωμένο Βασίλειο⁶⁰.

Η Επιτροπή ενέκρινε⁶¹ ένα «φυλλάδιο» (επισυνάπτεται στο παράρτημα), στο οποίο καθορίζονται λεπτομερείς κανόνες, καθώς και οι εξαιρέσεις, π.χ. για ιατρικούς ή διατροφικούς σκοπούς.

5.4. Μετρητά⁶²

Το δίκαιο της Ένωσης απαιτεί από τα πρόσωπα που εισέρχονται στην ΕΕ ή εξέρχονται από αυτή μεταφέροντας ποσά αξίας ίσης ή μεγαλύτερης των 10.000 ευρώ (ή αντίστοιχα ποσά σε άλλα νομίσματα) σε μετρητά ή σε διαπραγματεύσιμους τίτλους στον κομιστή (ευκόλως μετατρέψιμους τίτλους όπως επιταγές εις τρίτον) να υποβάλλουν δήλωση στις τελωνειακές αρχές του κράτους μέλους μέσω του οποίου εισέρχονται στην ΕΕ ή εξέρχονται από αυτή⁶³.

Από την ημερομηνία αποχώρησης, η υποχρέωση αυτή ισχύει και για το Ηνωμένο Βασίλειο.

⁵⁸ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 206/2009 της Επιτροπής, της 5ης Μαρτίου 2009, σχετικά με την εισαγωγή στην Κοινότητα αποστολών προϊόντων ζωικής προέλευσης σε ποσότητες για προσωπική χρήση (ΕΕ L 77 της 24.3.2009, σ. 1).

⁵⁹ Στο πλαίσιο αυτό, αν και δεν αφορά απαραίτητα άμεσα τους ταξιδιώτες, υπενθυμίζεται ότι το δίκαιο της Ένωσης **απαγορεύει την εισαγωγή στην ΕΕ τυχόν υπολειμμάτων τροφίμων από μεταφορικά μέσα που εκτελούν διεθνείς μεταφορές** (άρθρο 8 στοιχείο στ) και άρθρο 41 παράγραφος 2 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1069/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21 Οκτωβρίου 2009, περί υγειονομικών κανόνων για ζωικά υποπροϊόντα και παράγωγα προϊόντα που δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 (κανονισμός για τα ζωικά υποπροϊόντα) (ΕΕ L 300 της 14.11.2009, σ. 1). Τα υπολείμματα τροφίμων αυτού του είδους πρέπει να απορρίπτονται ως απόβλητα σύμφωνα με το άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1069/2009 (π.χ. άμεση αποτέφρωση) ή να παραμένουν επί του μεταφορικού μέσου και να επιστρέφονται στην οικεία τρίτη χώρα.

⁶⁰ Οι εν λόγω κανόνες εφαρμόζονται επίσης, από την ημερομηνία αποχώρησης, στα προϊόντα που μεταφέρουν για προσωπική τους χρήση τα άτομα που ταξιδεύουν από τις Αγγλονορμανδικές Νήσους και τη Νήσο του Μαν (κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 706/73 του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 1973, περί της κοινοτικής ρυθμίσεως που εφαρμόζεται στις Αγγλονορμανδικές Νήσους και στη Νήσο του Μαν σχετικά με τις συναλλαγές γεωργικών προϊόντων (ΕΕ L 68 της 15.3.1973, σ. 1).

⁶¹ Παράρτημα IV του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 206/2009.

⁶² Περισσότερες πληροφορίες: https://ec.europa.eu/taxation_customs/individuals/cash-controls_en.

⁶³ Άρθρο 3 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1889/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2005, σχετικά με τους ελέγχους ρευστών διαθεσίμων που εισέρχονται ή εξέρχονται από την Κοινότητα (ΕΕ L 309 της 25.11.2005, σ. 9).

Βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1889/2005, οι τελωνειακές αρχές έχουν την εξουσία να υποβάλλουν σε έλεγχο τα άτομα, τις αποσκευές και τα μεταφορικά τους μέσα, και να δεσμεύουν μη δηλωθέντα μετρητά.

Οι ταξιδιώτες πρέπει να γνωρίζουν ότι όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ επιβάλλουν κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με την υποχρέωση δήλωσης που ορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1889/2005.

5.5. Πολιτιστικά αγαθά⁶⁴

Σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης⁶⁵, απαιτείται άδεια για την εξαγωγή ορισμένων πολιτιστικών αγαθών (π.χ. προκειμένου για έπιπλα ηλικίας άνω των 50 ετών, βιβλία ηλικίας άνω των 100 ετών και αξίας άνω των 50.000 ευρώ και τυπωμένους γεωγραφικούς χάρτες ηλικίας άνω των 200 ετών και αξίας άνω των 15.000 ευρώ⁶⁶). Η απαίτηση αυτή ισχύει και για τους μεμονωμένους ταξιδιώτες.

Από την ημερομηνία αποχώρησης, η υποχρέωση αυτή ισχύει και για το Ηνωμένο Βασίλειο.

Οι ενδιαφερόμενοι ταξιδιώτες θα πρέπει να ενημερώνονται για το κατά πόσον απαιτείται άδεια εξαγωγής για τα εμπορεύματα που μεταφέρουν στις αποσκευές τους.

5.6. Δείγματα ειδών που απειλούνται με εξαφάνιση⁶⁷

Το δίκαιο της Ένωσης⁶⁸ προβλέπει, ως γενικό κανόνα, ότι τα πρόσωπα που ταξιδεύουν στην ΕΕ από τρίτες χώρες μπορούν να εισαγάγουν στην ΕΕ δείγματα απειλούμενων ειδών (ζώων ή φυτών)⁶⁹ μόνο αφού τους χορηγηθεί προηγουμένως σχετική άδεια από την αρχή CITES του κράτους μέλους προορισμού. Τα πρόσωπα που ταξιδεύουν από την ΕΕ σε τρίτη χώρα μπορούν να (επαν-) εξαγάγουν τέτοια δείγματα μόνο αφού τους χορηγηθεί προηγουμένως σχετική άδεια από την αρχή CITES του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκονται τα δείγματα. Το είδος εγγράφων που απαιτούνται για τον σκοπό αυτό εξαρτάται από το καθεστώς του εκάστοτε είδους (δηλαδή από το πόσο αυστηρά προστατεύεται, καθώς ο βαθμός προστασίας ποικίλλει μεταξύ των διαφόρων παραρτημάτων του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 338/97), καθώς και

⁶⁴ Περισσότερες πληροφορίες: https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/customs-controls/cultural-goods_en.

⁶⁵ Άρθρο 2 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 116/2009 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με την εξαγωγή πολιτιστικών αγαθών (ΕΕ L 39 της 10.2.2009, σ. 1).

⁶⁶ Βλ. παράρτημα I του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 116/2009.

⁶⁷ Περισσότερες πληροφορίες: http://ec.europa.eu/environment/cites/index_en.htm.

⁶⁸ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 338/97 του Συμβουλίου, της 9ης Δεκεμβρίου 1996, για την προστασία των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας με τον έλεγχο του εμπορίου τους (ΕΕ L 61 της 3.3.1997, σ. 1).

⁶⁹ Τα απειλούμενα με εξαφάνιση είδη απαριθμούνται στα παραρτήματα του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 338/97.

από τον χαρακτήρα και την κατεύθυνση της μετακίνησης (εισαγωγή, εξαγωγή ή επανεξαγωγή).

Το δίκαιο της Ένωσης προβλέπει, ωστόσο, εξαιρέσεις από την απαίτηση αδειοδότησης:

- «Προσωπικά και οικιακά είδη»: Για την εισαγωγή ή την (επαν)εξαγωγή «προσωπικών και οικιακών ειδών» δεν απαιτείται προηγούμενη άδεια^{70 71}. Ωστόσο, πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις όσον αφορά τον τρόπο και τις περιστάσεις της διασυνοριακής κυκλοφορίας προκειμένου νεκρά δείγματα και μέρη ή παράγωγα ζώων ή φυτών να θεωρηθούν «προσωπικά και οικιακά είδη». Τα ζώντα ζώα ή φυτά δεν μπορούν να θεωρηθούν ως τέτοια. Τα κυνηγετικά τρόπαια καλύπτονται επίσης γενικά από αυτές τις λιγότερο αυστηρές διατάξεις, αλλά τα κυνηγετικά τρόπαια ορισμένων αυστηρώς προστατευόμενων ειδών υπόκεινται σε ειδικούς κανόνες⁷².
- Ζώα συντροφιάς: Άτομα που ταξιδεύουν προς και από την ΕΕ μαζί με ζώα συντροφιάς τα οποία ανήκουν στα είδη που απαριθμούνται στα παραρτήματα του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 338/97 (όπως τα περισσότερα είδη ψιττακών⁷³ και ορισμένες θαλάσσιες χελώνες και κοράλλια) μπορούν να ζητούν την έκδοση πιστοποιητικού προσωπικής ιδιοκτησίας⁷⁴. Το εν λόγω πιστοποιητικό μπορεί να χορηγηθεί για ζώντα ζώα που έχουν αποκτηθεί νομίμως για προσωπικούς, μη εμπορικούς σκοπούς σε άτομο το οποίο επιθυμεί, όταν ταξιδεύει, να αποφεύγει να ζητά την έκδοση προηγούμενης άδειας κάθε φορά που περνά διεθνή σύνορα. Για ταξίδια προς και από την ΕΕ, το πιστοποιητικό εκδίδεται από την αρχή CITES του κράτους μέλους προέλευσης του ζώου ή, αν αυτό προέρχεται από τρίτη χώρα, από την αρχή CITES του κράτους μέλους στο οποίο το ζώο εισήλθε για πρώτη φορά.

Από την ημερομηνία αποχώρησης, η υποχρέωση έκδοσης άδειας ισχύει για τις μετακινήσεις τέτοιων δειγμάτων μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και της ΕΕ.

⁷⁰ Άρθρο 7 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 338/97.

⁷¹ Άρθρα 57, 58 και 58α του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 865/2006 της Επιτροπής, της 4ης Μαΐου 2006, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 338/97 του Συμβουλίου για την προστασία των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας με τον έλεγχο του εμπορίου τους (ΕΕ L 166 της 19.6.2006, σ. 1).

⁷² Επισκόπηση των διατάξεων που διέπουν τα προσωπικά και οικιακά είδη περιλαμβάνεται στον *Οδηγό αναφοράς - Κανονισμοί της ΕΕ για το εμπόριο άγριων ζώων* (σελίδες 78-79), που διατίθεται στη διεύθυνση http://ec.europa.eu/environment/cites/legis_refguide_en.htm.

⁷³ Επισημαίνεται ότι το ζήτημα αυτό είναι διαφορετικό από τις κτηνιατρικές απαιτήσεις (βλ. ανωτέρω, τμήμα 5.1).

⁷⁴ Κεφάλαιο VIII του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 865/2006.

Πιστοποιητικό προσωπικής ιδιοκτησίας που έχει εκδοθεί από την αρχή CITES του Ηνωμένου Βασιλείου δεν μπορεί, από την ημερομηνία αποχώρησης, να χρησιμοποιείται πλέον για ταξίδια από και προς την ΕΕ κατά τα οποία μεταφέρονται ζώντα ζώα. Αντιθέτως, από την ημερομηνία αποχώρησης, θα γίνονται δεκτά μόνο τα πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί από την ημερομηνία αποχώρησης από το Ηνωμένο Βασίλειο ως συμβαλλόμενο μέρος της σύμβασης CITES⁷⁵.

Οι ενδιαφερόμενοι ταξιδιώτες θα πρέπει να επικοινωνούν με την αρχή CITES⁷⁶ στο κράτος μέλος προορισμού (εάν πρόκειται για εισαγωγή) ή στον τόπο όπου βρίσκεται το δείγμα (εάν πρόκειται για (επαν)εξαγωγή) προκειμένου να ζητούν την έκδοση της αναγκαίας προηγούμενης άδειας ή πιστοποιητικού.

5.7. Χωροκατακτητικά ξένα είδη⁷⁷

Το δίκαιο της Ένωσης⁷⁸ προβλέπει ότι τα πρόσωπα που ταξιδεύουν στην ΕΕ μπορούν να μεταφέρουν μαζί τους δείγματα χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος⁷⁹ μόνο υπό την προϋπόθεση ότι έχει εκδοθεί προηγούμενη άδεια από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους προορισμού και, ενδεχομένως, διαμετακόμισης. Η απαγόρευση ισχύει για ζώντα δείγματα, καθώς και για μέρη, γαμέτες, σπόρους, αυγά ή πολλαπλασιαστικές μονάδες, υβρίδια, ποικιλίες ή φυλές αυτών των ειδών τα οποία θα μπορούσαν να επιζήσουν και, στη συνέχεια, να αναπαραχθούν.

Ο κατάλογος των χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος ισχύει σε ολόκληρο το έδαφος της ΕΕ, εξαιρουμένων των εξόχως απόκεντρων περιοχών, οι οποίες πρέπει να καταρτίζουν καταλόγους προσαρμοσμένους στις δικές τους συνθήκες. Ωστόσο, εκτός από τον κατάλογο της ΕΕ για τα χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος, κάθε κράτος μέλος μπορεί να καταρτίζει τον δικό του εθνικό κατάλογο χωροκατακτητικών ξένων ειδών που υπόκεινται σε ειδικές εθνικές διατάξεις.

⁷⁵ <https://cites.org/sites/default/files/document/E-Res-12-03-R17.pdf>

⁷⁶ Κατάλογος των αρχών CITES στα κράτη μέλη της ΕΕ τηρείται και επικαιροποιείται, σε περίπτωση αλλαγών, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και διατίθεται στην ακόλουθη διεύθυνση: http://ec.europa.eu/environment/cites/pdf/list_authorities.pdf

⁷⁷ Περισσότερες πληροφορίες: http://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/index_en.htm

⁷⁸ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1143/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2014, για την πρόληψη και διαχείριση της εισαγωγής και εξάπλωσης χωροκατακτητικών ξένων ειδών (ΕΕ L 317 της 4.11.2014, σ. 35.)

⁷⁹ Τα χωροκατακτητικά ξένα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος παρατίθενται στο παράρτημα του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2016/1141 της Επιτροπής, της 13ης Ιουλίου 2016, για την έκδοση καταλόγου χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1143/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 189 της 14.7.2016, σ.4). Βλ. επίσης: http://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/list/index_en.htm.

Από την ημερομηνία αποχώρησης, οι προαναφερθέντες κανόνες θα διέπουν τις μετακινήσεις τέτοιων δειγμάτων από το Ηνωμένο Βασίλειο στην ΕΕ.

Συνιστάται στους ενδιαφερόμενους ταξιδιώτες να απευθύνονται για πληροφορίες σχετικά με τους εν λόγω εθνικούς καταλόγους στις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών προορισμού ή διαμετακόμισης.

5.8. Πυροβόλα όπλα⁸⁰

Το δίκαιο της Ένωσης⁸¹ προβλέπει ειδικό καθεστώς για τη διακίνηση πυροβόλων όπλων μεταξύ των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των πυροβόλων όπλων που μεταφέρουν μαζί τους άτομα που ταξιδεύουν. Οι κανόνες αυτοί προβλέπουν, μεταξύ άλλων, την έκδοση «ευρωπαϊκού δελτίου πυροβόλου όπλου», το οποίο χορηγείται κατόπιν αιτήσεως από τις αρμόδιες αρχές κράτους μέλους σε πρόσωπο το οποίο καθίσταται νόμιμος κάτοχος και χρήστης πυροβόλου όπλου⁸².

Τα πρόσωπα που επιθυμούν να ταξιδεύσουν είτε από ένα κράτος μέλος της ΕΕ σε άλλο, είτε μέσω κράτους μέλους της ΕΕ, οφείλουν να ζητούν προηγουμένως τη χορήγηση άδειας από καθένα από αυτά τα κράτη μέλη, μνεία της οποίας θα γίνεται στο ευρωπαϊκό δελτίο πυροβόλου όπλου το οποίο πρέπει να έχουν μαζί τους καθ' όλη τη διάρκεια του ταξιδιού. Ωστόσο, υπάρχουν εξαιρέσεις από αυτή την υποχρέωση προηγούμενης άδειας. Τέτοιες εξαιρέσεις ισχύουν, π.χ., για τα άτομα που συμμετέχουν σε ιστορικές αναπαραστάσεις και για τους κυνηγούς, που μπορούν να ταξιδεύουν με συγκεκριμένες κατηγορίες πυροβόλων όπλων, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν στην κατοχή τους ευρωπαϊκό δελτίο πυροβόλου όπλου στο οποίο απαριθμούνται τα πυροβόλα όπλα τους και ότι είναι σε θέση να αποδείξουν τους λόγους του ταξιδιού τους (π.χ. πρόσκληση σε εκδήλωση στο κράτος μέλος προορισμού).

Από την ημερομηνία αποχώρησης, οι κανόνες αυτοί δεν ισχύουν πλέον για τα πυροβόλα όπλα που μεταφέρονται από το Ηνωμένο Βασίλειο στην ΕΕ και αντιστρόφως. Αντί αυτών ισχύουν οι κανόνες για τη μεταφορά πυροβόλων όπλων εντός/εκτός της Ένωσης⁸³. Οι εν λόγω κανόνες προβλέπουν τα ακόλουθα⁸⁴:

⁸⁰ Περισσότερες πληροφορίες: http://ec.europa.eu/growth/sectors/defence/defence-firearms-directives_en και https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/trafficking-in-firearms_en.

⁸¹ Οδηγία 91/477/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 1991, σχετικά με τον έλεγχο της απόκτησης και της κατοχής όπλων (ΕΕ L 256 της 13.9.1991, σ. 51).

⁸² Το ευρωπαϊκό δελτίο πυροβόλου όπλου ισχύει για μέγιστο χρονικό διάστημα 5 ετών, το οποίο μπορεί να παραταθεί. Πρόκειται για έγγραφο που δεν μεταβιβάζεται και καταγράφει τα πυροβόλα όπλα που κατέχει και χρησιμοποιεί ο κάτοχος του δελτίου.

⁸³ Όσον αφορά τη σχετική ενωσιακή τελωνειακή νομοθεσία, βλ. τμήματα 3 και 4 της παρούσας ανακοίνωσης.

⁸⁴ Υπενθυμίζεται ότι το Ηνωμένο Βασίλειο θα εφαρμόζει, από την ημερομηνία αποχώρησης, εθνικούς κανόνες για τις εξαγωγές και τις εισαγωγές από και προς το Ηνωμένο Βασίλειο.

- Σε περίπτωση προσωρινής εισαγωγής πυροβόλων όπλων στην ΕΕ από το Ηνωμένο Βασίλειο, θα εφαρμόζονται οι εθνικοί κανόνες για τη δήλωση πυροβόλων όπλων και τη χορήγηση αδειών για την κατοχή τους⁸⁵.
- Όσον αφορά τις προσωρινές εξαγωγές από την ΕΕ προς το Ηνωμένο Βασίλειο ορισμένων πυροβόλων όπλων από κυνηγούς ή αθλητές σκοποβολής ως τμήματος των προσωπικών τους αντικειμένων (ή την επανεξαγωγή μετά από προσωρινή εισαγωγή για κυνηγητικές δραστηριότητες ή δραστηριότητες σκοποβολής), δεν απαιτείται άδεια εξαγωγής, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι αποδεικνύουν στις αρμόδιες αρχές τους λόγους του ταξιδιού⁸⁶. Κατά την έξοδο από την ΕΕ με προορισμό το Ηνωμένο Βασίλειο μέσω κράτους μέλους άλλου από το κράτος μέλος διαμονής τους, οι κυνηγοί και οι αθλητές σκοποβολής οφείλουν να προσκομίζουν στις αρμόδιες αρχές ευρωπαϊκό δελτίο πυροβόλου όπλου. Στην περίπτωση αεροπορικού ταξιδιού, το ευρωπαϊκό δελτίο πυροβόλου όπλου προσκομίζεται στις αρμόδιες αρχές της χώρας όπου τα σχετικά αντικείμενα παραδίδονται στον αερομεταφορέα για τη μεταφορά τους εκτός του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης. Οι κυνηγοί και οι αθλητές σκοποβολής, όταν εγκαταλείπουν την ΕΕ με προορισμό το Ηνωμένο Βασίλειο μέσω του κράτους μέλους διαμονής τους, μπορούν, αντί του ευρωπαϊκού δελτίου πυροβόλου όπλου, να επιλέξουν να προσκομίσουν άλλο έγγραφο που θεωρείται έγκυρο για τον σκοπό αυτό από τις αρμόδιες αρχές του συγκεκριμένου κράτους μέλους⁸⁷.

Οι ενδιαφερόμενοι ταξιδιώτες θα πρέπει να ζητούν πληροφορίες από τις αρμόδιες αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου ή του σχετικού κράτους μέλους της ΕΕ σχετικά με τους ακριβείς όρους για την εισαγωγή, εξαγωγή ή διαμετακόμιση πυροβόλων όπλων.

6. ΧΡΗΣΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

6.1. Άδειες οδήγησης⁸⁸

Σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης⁸⁹, οι άδειες οδήγησης που εκδίδονται από τα κράτη μέλη της ΕΕ αναγνωρίζονται αμοιβαία⁹⁰. Από την ημερομηνία

⁸⁵ Η παρούσα ανακοίνωση δεν αφορά τους κανόνες για τη διάθεση στην αγορά πυροβόλων όπλων που εισάγονται στην ΕΕ (πρβλ. άρθρο 4 της οδηγίας 91/477/ΕΟΚ).

⁸⁶ Άρθρο 9 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 258/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαρτίου 2012, για την εφαρμογή του άρθρου 10 του πρωτοκόλλου των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με την καταπολέμηση της παράνομης κατασκευής και διακίνησης πυροβόλων όπλων, των εξαρτημάτων τους, των μερών τους και των πυρομαχικών, το οποίο επισυνάπτεται στη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος («πρωτόκολλο των ΗΕ για τα πυροβόλα όπλα»), και για τη θέσπιση άδειας εξαγωγής, μέτρων εισαγωγής και διαμετακόμισης για πυροβόλα όπλα, μέρη και εξαρτήματά τους και πυρομαχικά (ΕΕ L 94 της 30.3.2012, σ. 1).

⁸⁷ Άρθρο 9 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 258/2012.

⁸⁸ Περισσότερες πληροφορίες: https://ec.europa.eu/transport/road_safety/topics/driving-licence/eu-driving_licence_en.

αποχώρησης, η αμοιβαία αναγνώριση δεν θα είναι πλέον υποχρεωτική με βάση το δίκαιο της ΕΕ. Αντ' αυτής θα εφαρμόζεται διεθνής συμφωνία, η σύμβαση της Βιέννης για την οδική κυκλοφορία⁹¹. Το Ηνωμένο Βασίλειο και όλα τα κράτη μέλη πλην τεσσάρων (Ιρλανδία, Ισπανία, Κύπρος και Μάλτα) είναι συμβαλλόμενα μέρη της εν λόγω σύμβασης, που προβλέπει την αναγνώριση των εθνικών αδειών οδήγησης και των διεθνών αδειών οδήγησης που εκδίδονται από συμβαλλόμενα κράτη σύμφωνα με τη σύμβαση.

Τα τέσσερα κράτη μέλη της ΕΕ (Ιρλανδία, Ισπανία, Κύπρος και Μάλτα) που δεν είναι συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης της Βιέννης για την οδική κυκλοφορία είναι συμβαλλόμενα μέρη προηγούμενης διεθνούς συμφωνίας, της οποίας είναι συμβαλλόμενο μέρος και το Ηνωμένο Βασίλειο⁹². Η συμφωνία αυτή προβλέπει την αναγνώριση των αδειών οδήγησης, αλλά τα συμβαλλόμενα μέρη της μπορούν να απαιτούν επιπλέον από τους κατόχους αδειών οδήγησης να έχουν στην κατοχή τους διεθνή άδεια οδήγησης.

Οι κάτοχοι αδειών οδήγησης του Ηνωμένου Βασιλείου που σκοπεύουν να οδηγήσουν στην ΕΕ θα πρέπει, ως εκ τούτου, να απευθύνονται στις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών για πληροφορίες όσον αφορά τους κανόνες αναγνώρισης των αδειών οδήγησης. Οι κάτοχοι αδειών οδήγησης της ΕΕ που σκοπεύουν να οδηγήσουν στο Ηνωμένο Βασίλειο θα πρέπει να απευθύνονται στην αρμόδια αρχή του Ηνωμένου Βασιλείου για πληροφορίες όσον αφορά τους κανόνες αναγνώρισης των οικείων αδειών οδήγησης.

6.2. Ασφάλιση αστικής ευθύνης έναντι τρίτων⁹³

Το δίκαιο της Ένωσης⁹⁴ απαγορεύει τη χρήση στην επικράτεια των κρατών μελών της ΕΕ ανασφάλιστων οχημάτων, και εγγυάται ότι η ασφάλιση αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία οχημάτων καλύπτει

⁸⁹ Άρθρο 2 της οδηγίας 2006/126/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, για την άδεια οδήγησης (ΕΕ L 403 της 30.12.2006, σ. 18).

⁹⁰ Ο κάτοχος έγκυρης άδειας οδήγησης που έχει εκδοθεί από κράτος μέλος της ΕΕ μπορεί επίσης να την αντικαταστήσει με ισοδύναμη άδεια οδήγησης που έχει εκδοθεί από άλλο κράτος μέλος, εφόσον αυτός αποκτήσει συνήθη διαμονή στο εν λόγω άλλο κράτος μέλος (άρθρα 11 και 12 της οδηγίας 2006/126/ΕΚ). Από την ημερομηνία αποχώρησης, άδεια οδήγησης που έχει εκδοθεί από το Ηνωμένο Βασίλειο δεν θα μπορεί πλέον να αντικατασταθεί με άδεια οδήγησης που έχει εκδώσει ένα από τα κράτη μέλη της ΕΕ-27 βάσει του δικαίου της ΕΕ. Άδεια οδήγησης που έχει εκδοθεί πριν από την ημερομηνία αποχώρησης από κράτος μέλος της ΕΕ-27 σε αντικατάσταση άδειας οδήγησης εκδοθείσας στο Ηνωμένο Βασίλειο, εξακολουθεί να ισχύει.

⁹¹ Άρθρο 41 παράγραφος 2 της σύμβασης για την οδική κυκλοφορία, Βιέννη, 8 Νοεμβρίου 1968.

⁹² Σύμβαση για την οδική κυκλοφορία, Γενεύη, 19 Σεπτεμβρίου 1949.

⁹³ Περισσότερες πληροφορίες: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/insurance-and-pensions/motor-insurance_en.

⁹⁴ Άρθρο 7 της οδηγίας 2009/103/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, σχετικά με την ασφάλιση της αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων και τον έλεγχο της υποχρέωσης προς ασφάλιση της ευθύνης αυτής (ΕΕ L 263 της 7.10.2009, σ. 11).

ολόκληρο το έδαφος της ΕΕ⁹⁵. Για κάθε όχημα που σταθμεύει συνήθως σε τρίτη χώρα πρέπει να έχει εκδοθεί έγκυρη «πράσινη κάρτα» ή πιστοποιητικό σύναψης ασφαλιστικής σύμβασης στα σύνορα⁹⁶. Η συμμόρφωση με αυτή την απαίτηση μπορεί να ελέγχεται κατά την είσοδο στην ΕΕ.

Από την ημερομηνία αποχώρησης, για τα οχήματα που χρησιμοποιούνται στην ΕΕ αλλά είναι ταξινομημένα στο Ηνωμένο Βασίλειο ισχύει μόνο το διεθνές σύστημα της πράσινης κάρτας⁹⁷. Χάρη στο σύστημα της πράσινης κάρτας, είναι δυνατή η χρήση σε ένα κράτος οχήματος ασφαλισμένου σε άλλο κράτος, υπό τον όρο ότι αμφότερα τα κράτη είναι μέλη του συστήματος της πράσινης κάρτας. Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ-27 και το Ηνωμένο Βασίλειο συμμετέχουν στο σύστημα της πράσινης κάρτας.

Ωστόσο, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

- Το σύστημα της πράσινης κάρτας δεν υποχρεώνει τους ασφαλιστές αυτοκινήτων σε χώρα μέλος του συστήματος να καλύπτουν την επικράτεια όλων των χωρών μελών του εν λόγω συστήματος (μπορεί να χρεώνεται πρόσθετο ασφάλιστρο για την κάλυψη).

Τα άτομα που ταξιδεύουν στην ΕΕ από το Ηνωμένο Βασίλειο με όχημα ταξινομημένο στο Ηνωμένο Βασίλειο θα πρέπει να βεβαιώνονται, πριν από το ταξίδι τους, ότι το ασφαλιστήριο συμβόλαιο του αυτοκινήτου τους καλύπτει την ΕΕ. Το ίδιο ισχύει και για όσους ταξιδεύουν από την ΕΕ στο Ηνωμένο Βασίλειο με όχημα ταξινομημένο στην ΕΕ.

- Ένα όχημα που σταθμεύει συνήθως σε τρίτη χώρα πρέπει να διαθέτει έγκυρη πράσινη κάρτα όταν εισέρχεται στην ΕΕ, εκτός εάν η εκάστοτε τρίτη χώρα τυγχάνει απαλλαγής από την απαίτηση αυτή βάσει απόφασης της Επιτροπής⁹⁸.

Τα άτομα που ταξιδεύουν στην ΕΕ από το Ηνωμένο Βασίλειο με όχημα ταξινομημένο στο Ηνωμένο Βασίλειο θα πρέπει να μεριμνούν, πριν από το ταξίδι τους, ώστε το όχημα να διαθέτει έγκυρη πράσινη κάρτα, εκτός εάν είναι βέβαιο ότι έχει εκδοθεί η προαναφερόμενη απόφαση απαλλαγής από την Επιτροπή. Τα άτομα που ταξιδεύουν από την ΕΕ στο Ηνωμένο Βασίλειο με όχημα ταξινομημένο στην ΕΕ θα πρέπει να βεβαιώνονται ότι το όχημα διαθέτει έγκυρη πράσινη κάρτα, ή να συμβουλευούνται τις αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου σχετικά με το αν αυτή είναι αναγκαία.

⁹⁵ Άρθρο 14 της οδηγίας 2009/103/ΕΚ.

⁹⁶ Άρθρο 8 παράγραφος 1 της οδηγίας 2009/103/ΕΚ.

⁹⁷ <http://www.cobx.org/content/default.asp?PageID=57>.

⁹⁸ Άρθρο 8 παράγραφος 2 της οδηγίας 2009/103/ΕΚ. Όσον αφορά τις χώρες εκτός ΕΟΧ, η Επιτροπή έχει λάβει τέτοιες αποφάσεις για την Ανδόρα, την Ελβετία και τη Σερβία.

7. ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ • ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ

7.1. Δικαίωμα στην υγειονομική περίθαλψη βάσει του δικαίου της Ένωσης για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης⁹⁹

Το δίκαιο της Ένωσης¹⁰⁰ προβλέπει την πρόσβαση σε υγειονομική περίθαλψη κατά την προσωρινή διαμονή στο εξωτερικό, μέσω της Ευρωπαϊκής Κάρτας Ασφάλισης Ασθένειας (ΕΚΑΑ), ή, αν πρόκειται για προγραμματισμένη περίθαλψη, βάσει προηγούμενης έγκρισης από τον οικείο αρμόδιο φορέα (π.χ. τον ασφαλιστικό φορέα του ενδιαφερομένου).

Τα έξοδα γι' αυτή την υγειονομική περίθαλψη επιστρέφονται μεταξύ των αρμόδιων οργανισμών των εμπλεκόμενων κρατών μελών.

Από την ημερομηνία αποχώρησης, οι κανόνες αυτοί δεν θα ισχύουν πλέον για το Ηνωμένο Βασίλειο¹⁰¹. Αυτό σημαίνει τα εξής:

- Από την ημερομηνία αποχώρησης, οι υπήκοοι των κρατών μελών της ΕΕ-27 και τα μέλη των οικογενειών τους δεν θα έχουν πρόσβαση σε μη προγραμματισμένη υγειονομική περίθαλψη στο Ηνωμένο Βασίλειο με βάση ΕΚΑΑ. Οι υπήκοοι του Ηνωμένου Βασιλείου δεν θα έχουν, από την ημερομηνία αποχώρησης, πρόσβαση σε υγειονομική περίθαλψη στην ΕΕ-27 με βάση ΕΚΑΑ.

Πρόσωπα που είναι ασφαλισμένα σε κράτος μέλος της ΕΕ-27 και σκοπεύουν να ταξιδέψουν στο Ηνωμένο Βασίλειο θα πρέπει να συμβουλευονται τον ασφαλιστικό τους φορέα για να γνωρίζουν εάν αυτός επιστρέφει τα έξοδα υγειονομικής περίθαλψης που λαμβάνεται σε τρίτη χώρα. Το ίδιο ισχύει για τους ασφαλισμένους στο Ηνωμένο Βασίλειο που σκοπεύουν να ταξιδέψουν στην ΕΕ-27.

Όταν η επιστροφή των εξόδων δεν είναι εξασφαλισμένη, οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να εξετάζουν το ενδεχόμενο σύναψης ιδιωτικής ταξιδιωτικής ασφάλισης.

- Από την ημερομηνία αποχώρησης, δεν θα είναι πλέον δυνατή η έκδοση προηγούμενων αδειών για προγραμματισμένη υγειονομική περίθαλψη στο Ηνωμένο Βασίλειο από τα κράτη μέλη της ΕΕ-27 βάσει του ενωσιακού δικαίου. Ούτε το Ηνωμένο Βασίλειο θα μπορεί να εκδίδει προηγούμενες άδειες για προγραμματισμένη υγειονομική περίθαλψη στην ΕΕ-27 βάσει του ενωσιακού δικαίου.

⁹⁹ Περισσότερες πληροφορίες: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559>.

¹⁰⁰ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (ΕΕ L 166 της 30.4.2004, σ. 1).

¹⁰¹ Στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων για τη συμφωνία αποχώρησης μεταξύ ΕΕ και Ηνωμένου Βασιλείου, η ΕΕ καταβάλλει προσπάθειες να συμφωνήσει λύσεις με το Ηνωμένο Βασίλειο ώστε να διασφαλιστούν η επιστροφή, η ανάκτηση και ο συμψηφισμός τέτοιων εξόδων ένεκα καταστάσεων που επήλθαν πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου. Πληροφορίες για τις διεξαγόμενες διαπραγματεύσεις: https://ec.europa.eu/commission/brexit-negotiations_en.

7.2. Δικαίωμα επιστροφής εξόδων για διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη βάσει του ενωσιακού δικαίου για τη διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη¹⁰²

Εκτός από το σύστημα συντονισμού της κοινωνικής ασφάλισης που αναφέρεται στο τμήμα 7.1 της παρούσας ανακοίνωσης, το δίκαιο της Ένωσης¹⁰³ προβλέπει επίσης τη δυνατότητα, υπό ορισμένες περιστάσεις, επιστροφής των εξόδων από το κράτος μέλος ασφάλισης για διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη σε άλλο κράτος μέλος. Από την ημερομηνία αποχώρησης, ασθενείς ασφαλισμένοι σε κράτος μέλος της ΕΕ-27 δεν θα μπορούν να επικαλούνται πλέον τους κανόνες περί επιστροφής των εξόδων που καθορίζονται στην εν λόγω νομοθεσία όσον αφορά διασυνοριακή περίθαλψη που παρέχεται στο Ηνωμένο Βασίλειο. Ούτε και ασθενείς ασφαλισμένοι στο Ηνωμένο Βασίλειο θα μπορούν να επικαλούνται πλέον τους κανόνες της ΕΕ σχετικά με την επιστροφή των εξόδων. Θα εναπόκειται στο εκάστοτε κράτος μέλος ασφάλισης στην ΕΕ-27 και στο Ηνωμένο Βασίλειο να αποφασίζουν σχετικά με την επιστροφή των εξόδων για την εν λόγω υγειονομική περίθαλψη με βάση το εθνικό τους δίκαιο (όπως και για την υγειονομική περίθαλψη που παρέχεται σε άλλες τρίτες χώρες).

Οι ασθενείς που προτίθενται να ζητήσουν, από την ημερομηνία αποχώρησης, επιστροφή από κράτος μέλος ασφάλισης της ΕΕ-27 των εξόδων για υγειονομική περίθαλψη που παρασχέθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο θα πρέπει να συμβουλευόμαστε σχετικά τα εθνικά σημεία επαφής που έχουν συσταθεί σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης¹⁰⁴. Το ίδιο ισχύει και για τους ασθενείς που προτίθενται να ζητήσουν, από την ημερομηνία αποχώρησης, επιστροφή τέτοιων εξόδων από το Ηνωμένο Βασίλειο¹⁰⁵.

7.3. Αναγνώριση ιατρικών συνταγών που έχουν εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος¹⁰⁶

Το δίκαιο της Ένωσης¹⁰⁷ υποχρεώνει τα κράτη μέλη να αναγνωρίζουν τις διασυνοριακές ιατρικές συνταγές για φάρμακα ή ιατροτεχνολογικά προϊόντα οι οποίες έχουν εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος. Οι ιατρικές συνταγές που θα

¹⁰² Περισσότερες πληροφορίες: https://ec.europa.eu/health/cross_border_care/overview_en.

¹⁰³ Οδηγία 2011/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2011, περί εφαρμογής των δικαιωμάτων των ασθενών στο πλαίσιο της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης (ΕΕ L 88 της 4.4.2011, σ. 45).

¹⁰⁴ Άρθρο 6 της οδηγίας 2011/24/ΕΕ.

¹⁰⁵ Σημειωτέον ότι η νομοθεσία της Ένωσης που υποχρεώνει τα κράτη μέλη της ΕΕ να διαθέτουν εθνικά σημεία επαφής για την ενημέρωση των ασθενών σχετικά με τη διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη θα παύσει να ισχύει ως προς το Ηνωμένο Βασίλειο από την ημερομηνία αποχώρησης.

¹⁰⁶ Περισσότερες πληροφορίες: https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/cross_border_care/docs/impl_directive_prescriptions_2012_en.pdf.

¹⁰⁷ Άρθρο 11 παράγραφος 1 της οδηγίας 2011/24/ΕΕ, εκτελεστική οδηγία 2012/52/ΕΕ της Επιτροπής, της 20ής Δεκεμβρίου 2012, σχετικά με τη θέσπιση μέτρων που διευκολύνουν την αναγνώριση των ιατρικών συνταγών οι οποίες εκδίδονται σε άλλα κράτη μέλη (ΕΕ L 356 της 22.12.2012, σ. 68).

εκδίδονται στο Ηνωμένο Βασίλειο, από την ημερομηνία αποχώρησης, δεν θα αναγνωρίζονται πλέον στα κράτη μέλη της ΕΕ-27 με βάση το ενωσιακό δίκαιο.

7.4. Ευρωπαϊκός αριθμός έκτακτης ανάγκης - 112¹⁰⁸

Το δίκαιο της Ένωσης¹⁰⁹ υποχρεώνει τα κράτη μέλη να μεριμνούν ώστε όλοι οι τελικοί χρήστες των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών μέσω των οποίων πραγματοποιούνται κλήσεις από σταθερά και κινητά τηλέφωνα, συμπεριλαμβανομένων των κοινόχρηστων τηλεφώνων, να έχουν τη δυνατότητα να καλούν ατελώς τον ευρωπαϊκό αριθμό κλήσης έκτακτης ανάγκης «112». Επιπλέον, οι χρήστες με αναπηρία πρέπει να έχουν ισότιμη πρόσβαση σε υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης, όπως και οι άλλοι χρήστες.

Από την ημερομηνία αποχώρησης, οι υποχρεώσεις αυτές δεν θα ισχύουν πλέον για το Ηνωμένο Βασίλειο.

7.5. Κάρτες στάθμευσης για άτομα με αναπηρία¹¹⁰

Με βάση τη νομοθεσία της ΕΕ¹¹¹, συνιστάται στα κράτη μέλη της ΕΕ να αναγνωρίζουν αμοιβαία τις κάρτες στάθμευσης για άτομα με αναπηρία οι οποίες εκδίδονται σύμφωνα με το τυποποιημένο υπόδειγμα κάρτας στάθμευσης της ΕΕ¹¹².

Σύμφωνα με την ισχύουσα πρακτική, οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου¹¹³ αναγνωρίζουν συνήθως τις κάρτες στάθμευσης που εκδίδονται από άλλα κράτη μέλη της ΕΕ με βάση το σχετικό υπόδειγμα της ΕΕ, επιτρέποντας στους κατόχους τέτοιων καρτών να σταθμεύουν σε χώρους στάθμευσης που προορίζονται για άτομα με αναπηρία στο Ηνωμένο Βασίλειο. Το ίδιο ισχύει συνήθως για την αναγνώριση από τα κράτη μέλη της ΕΕ-27 της εθνικής

¹⁰⁸ Περισσότερες πληροφορίες: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/112>.

¹⁰⁹ Άρθρο 26 της οδηγίας 2002/22/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την καθολική υπηρεσία) (ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σ. 51).

¹¹⁰ Περισσότερες πληροφορίες: https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/transport-disability/parking-card-disabilities-people/index_en.htm.

¹¹¹ Σύσταση 98/376/EK του Συμβουλίου, της 4ης Ιουνίου 1998, σχετικά με δελτίο στάθμευσης για άτομα με ειδικές ανάγκες (ΕΕ L 167 της 12.6.1998, σ. 25).

¹¹² Βλ. παράρτημα της σύστασης 98/376/EK. Η έκδοση και διαχείριση των βάσει του υποδείγματος της ΕΕ καρτών στάθμευσης καθώς και οι ισχύουσες σχετικές προϋποθέσεις παραμένουν αρμοδιότητα των εθνικών και τοπικών αρχών.

¹¹³ Η επιβολή των εν λόγω εθνικών κανόνων αποτελεί συνήθως αρμοδιότητα της αστυνομίας και των τοπικών αρχών.

κάρτας στάθμευσης που εκδίδεται στο Ηνωμένο Βασίλειο («μπλε κάρτα» (Blue Badge))¹¹⁴.

Δεν είναι βέβαιο ότι οι αρχές της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου θα εξακολουθήσουν να εφαρμόζουν την έως τώρα συνήθη πρακτική της αμοιβαίας αναγνώρισης των καρτών στάθμευσης για άτομα με αναπηρία. Το ζήτημα αυτό θα επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια των εν λόγω αρχών.

Τα άτομα με αναπηρία που χρησιμοποιούν κάρτα στάθμευσης για άτομα με αναπηρία θα πρέπει, ως εκ τούτου, να απευθύνονται εκ των προτέρων στις αρμόδιες αρχές.

7.6. Προξενική προστασία¹¹⁵

Το δίκαιο της Ένωσης¹¹⁶ παρέχει στους πολίτες της ΕΕ το δικαίωμα προξενικής προστασίας από τις διπλωματικές ή προξενικές αρχές οποιουδήποτε κράτους μέλους της ΕΕ εάν βρεθούν σε κατάσταση όπου χρειάζονται βοήθεια εκτός της ΕΕ, και δεν υπάρχει πρεσβεία ή προξενείο του κράτους μέλους τους που να μπορεί ουσιαστικά να τους βοηθήσει («μη αντιπροσωπευόμενοι»). Οι μη αντιπροσωπευόμενοι πολίτες της ΕΕ δικαιούνται προξενική προστασία υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν για τους υπηκόους του κράτους μέλους της ΕΕ από το οποίο ζητούν βοήθεια.

Από την ημερομηνία αποχώρησης, οι υπήκοοι του Ηνωμένου Βασιλείου δεν θα μπορούν πλέον να επωφελούνται από το δικαίωμα αυτό, οι δε πολίτες της ΕΕ-27 δεν θα είναι πλέον σε θέση να απευθύνονται σε βρετανικές πρεσβείες και προξενεία για να ζητούν προξενική προστασία βάσει του δικαίου της ΕΕ.

7.7. Μηχανισμός αποζημίωσης για άτομα που ζημιώνονται από τροχαίο ατύχημα σε άλλο κράτος μέλος («θύματα ατυχημάτων που επισκέπτονται άλλες χώρες»)¹¹⁷

Το δίκαιο της Ένωσης προβλέπει μηχανισμό αποζημίωσης για άτομα που ζημιώνονται από ατύχημα σε άλλο κράτος μέλος, το οποίο προκαλείται από τη χρήση οχήματος που σταθμεύει στο συγκεκριμένο κράτος μέλος («θύματα ατυχημάτων που επισκέπτονται άλλες χώρες»)¹¹⁸. Ο μηχανισμός αυτός

¹¹⁴ Το Ηνωμένο Βασίλειο έχει επιλέξει εθνικό υπόδειγμα, που περιλαμβάνει ορισμένα από τα βασικά στοιχεία του υποδείγματος κάρτας της ΕΕ.

¹¹⁵ Περισσότερες πληροφορίες: https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/eu-citizenship/consular-protection_en.

¹¹⁶ Άρθρο 20 παράγραφος 2 στοιχείο γ) και άρθρο 23 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άρθρο 46 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Το δικαίωμα σε προξενική προστασία ρυθμίζεται περαιτέρω από την οδηγία (ΕΕ) 2015/637 του Συμβουλίου, της 20ής Απριλίου 2015, περί των μέτρων συντονισμού και συνεργασίας προς διευκόλυνση της προξενικής προστασίας για μη αντιπροσωπευόμενους πολίτες της Ένωσης σε τρίτες χώρες (ΕΕ L 106, 24.4.2015, σ. 1).

¹¹⁷ Περισσότερες πληροφορίες: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/insurance-and-pensions/motor-insurance_en.

¹¹⁸ Κεφάλαιο 7 της οδηγίας 2009/103/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, σχετικά με την ασφάλιση της αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία

προβλέπει την αποζημίωση του θύματος από τον «οργανισμό αποζημίωσης» του κράτους μέλους διαμονής του θύματος, εφόσον ο ασφαλιστής δεν επικοινωνήσει με τον ζημιωθέντα εντός συγκεκριμένης προθεσμίας¹¹⁹.

Από την ημερομηνία αποχώρησης, ο μηχανισμός αυτός δεν εφαρμόζεται πλέον σε πρόσωπα που διαμένουν στο Ηνωμένο Βασίλειο και ζημιώνονται σε τροχαίο ατύχημα κατά τη διάρκεια επίσκεψής τους σε ένα κράτος μέλος της ΕΕ-27 και αντιστρόφως.

8. ΑΣΦΑΛΙΣΗ, ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΠΙΒΑΤΩΝ

8.1. Ταξιδιωτική ασφάλιση κατά της αφερεγγυότητας

Το δίκαιο της Ένωσης¹²⁰ προβλέπει υποχρεώσεις για τους εμπόρους ταξιδιωτικών υπηρεσιών οι οποίοι διοργανώνουν οργανωμένα ταξίδια ή διευκολύνουν τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς, μεταξύ άλλων για την προστασία των ταξιδιωτών κατά της αφερεγγυότητας.

Οι διοργανωτές και οι έμποροι πρέπει να συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις αυτές, ακόμη και όταν είναι εγκατεστημένοι σε τρίτες χώρες¹²¹, εφόσον πωλούν ή προσφέρουν τέτοιου είδους υπηρεσίες σε κράτος μέλος της ΕΕ ή κατευθύνουν τις δραστηριότητές τους σε κράτος μέλος της ΕΕ (χρησιμοποιώντας μεταξύ άλλων γλώσσα ή νόμισμα διαφορετικά από τη γλώσσα ή το νόμισμα του κράτους μέλους εγκατάστασης).

Επιπλέον, όταν οι ταξιδιώτες αγοράζουν πακέτα από διοργανωτές εγκατεστημένους σε τρίτη χώρα μέσω πωλητών εγκατεστημένων στην ΕΕ, η υποχρέωση του διοργανωτή για την εκτέλεση του πακέτου και την παροχή εγγυήσεων για επιστροφή των καταβληθέντων ποσών, καθώς και για τον επαναπατρισμό των ταξιδιωτών, βαρύνει τον πωλητή, εκτός εάν αυτός παράσχει αποδεικτικά στοιχεία σύμφωνα με τα οποία ο διοργανωτής συμμορφώνεται με τις εν λόγω υποχρεώσεις¹²².

Ως εκ τούτου, από την ημερομηνία αποχώρησης, η νομοθεσία της ΕΕ που υποχρεώνει τους διοργανωτές να προστατεύουν τους ταξιδιώτες έναντι της

αυτοκινήτων οχημάτων και τον έλεγχο της υποχρέωσης προς ασφάλιση της ευθύνης αυτής (ΕΕ L 263 της 7.10.2009, σ. 11).

¹¹⁹ Στη συνέχεια, ο οργανισμός αποζημίωσης μπορεί να απαιτήσει την επιστροφή του ποσού της καταβληθείσας αποζημίωσης από τον οργανισμό αποζημίωσης του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένη η ασφαλιστική επιχείρηση που εξέδωσε το ασφαλιστήριο (άρθρο 24 παράγραφος 2 της οδηγίας 2009/103/ΕΚ).

¹²⁰ Άρθρο 17 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2302 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2015, σχετικά με τα οργανωμένα ταξίδια και τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς (ΕΕ L 326 της 11.12.2015, σ. 1).

¹²¹ Βλ. δεύτερο εδάφιο του άρθρου 17 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2302, καθώς και τους κανονισμούς (ΕΚ) αριθ. 593/2008 και (ΕΕ) αριθ. 1215/2012, σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 50 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2302.

¹²² Βλ. άρθρο 20 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2302.

αφερεγγυότητας των διοργανωτών θα παύσει να ισχύει σε περίπτωση που διοργανωτής εγκατεστημένος στο Ηνωμένο Βασίλειο δεν κατευθύνει τις δραστηριότητές του στην ΕΕ και το οργανωμένο ταξίδι δεν αγοράζεται μέσω πωλητή στην ΕΕ

Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι ταξιδιώτες θα πρέπει να εξετάζουν το ενδεχόμενο να εξασφαλίσουν προστασία από ενδεχόμενη αφερεγγυότητα του διοργανωτή.

8.2. Δικαιώματα των επιβατών στην ΕΕ¹²³

Το δίκαιο της Ένωσης προβλέπει ένα σύνολο δικαιωμάτων για τους επιβάτες όχι μόνο αεροπλάνων, αλλά και πλοίων, λεωφορείων και πούλμαν και τρένων. Τα δικαιώματα αυτά αφορούν την ενημέρωση, την επιστροφή ναύλων και την αλλαγή διαδρομής, την αποζημίωση, την αρωγή και φροντίδα, το δικαίωμα επανόρθωσης, και τα ειδικά δικαιώματα για άτομα με αναπηρία ή με μειωμένη κινητικότητα.

Από την ημερομηνία αποχώρησης, τα δικαιώματα των επιβατών στην ΕΕ δεν θα ισχύουν ενδεχομένως πλέον για τα ταξίδια μεταξύ της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου, ή μπορεί να είναι περιορισμένα.

8.2.1. Δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών

Από την ημερομηνία αποχώρησης, τα δικαιώματα επιβατών αεροπορικών μεταφορών¹²⁴ θα παύσουν να ισχύουν για πτήσεις με μη κοινοτικό αερομεταφορέα από αερολιμένα που βρίσκεται στο Ηνωμένο Βασίλειο με προορισμό αερολιμένα που βρίσκεται στην ΕΕ. Τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών που παρέχει το δίκαιο της ΕΕ θα εξακολουθήσουν ωστόσο να ισχύουν για:

(i) πτήσεις που αναχωρούν από το Ηνωμένο Βασίλειο με προορισμό αερολιμένα που βρίσκεται στο έδαφος κράτους μέλους της ΕΕ-27, οι οποίες εκτελούνται από κοινοτικό μεταφορέα· καθώς και

(ii) πτήσεις που αναχωρούν από την ΕΕ-27 με προορισμό αερολιμένα που βρίσκεται στο Ηνωμένο Βασίλειο, οι οποίες εκτελούνται από οποιονδήποτε μεταφορέα.

Οι ταξιδιώτες θα πρέπει, επομένως, να γνωρίζουν ότι, ανάλογα με τον αερομεταφορέα που επιλέγουν, ορισμένα δικαιώματα των επιβατών που αναγνωρίζει το ενωσιακό δίκαιο δεν θα ισχύουν πλέον για πτήσεις με προορισμό την ΕΕ.

¹²³ Περισσότερες πληροφορίες: https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/passenger-rights/index_en.htm.

¹²⁴ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 261/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004, για τη θέσπιση κοινών κανόνων αποζημίωσης των επιβατών αεροπορικών μεταφορών και παροχής βοήθειας σε αυτούς σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης και ματαίωσης ή μεγάλης καθυστέρησης της πτήσης (ΕΕ L 46 της 17.2.2004, σ. 1).

Το δίκαιο της Ένωσης που παρέχει συγκεκριμένα δικαιώματα στα άτομα με αναπηρία και στα άτομα με μειωμένη κινητικότητα¹²⁵ που ταξιδεύουν αεροπορικώς δεν θα εφαρμόζεται πλέον στα αεροπορικά δρομολόγια τα οποία, από την ημερομηνία αποχώρησης,

- (i) αναχωρούν από αερολιμένα του Ηνωμένου Βασιλείου,
- (ii) διέρχονται από αερολιμένα του Ηνωμένου Βασιλείου, ή
- (iii) αφικνούνται σε αερολιμένα του Ηνωμένου Βασιλείου.

Ωστόσο, ορισμένα δικαιώματα, όπως η παροχή συνδρομής από τους αερομεταφορείς, θα εξακολουθήσουν να ισχύουν για τους επιβάτες πτήσεων που αναχωρούν από αερολιμένα του Ηνωμένου Βασιλείου με προορισμό αερολιμένα της ΕΕ-27 εφόσον ο αερομεταφορέας που εκτελεί την πτήση είναι κοινοτικός αερομεταφορέας.

8.2.2. *Δικαιώματα των επιβατών θαλάσσιων μεταφορών*

Τα δικαιώματα των επιβατών θαλάσσιων μεταφορών βάσει του δικαίου της ΕΕ¹²⁶ εξακολουθούν να ισχύουν εφόσον:

- (i) ο λιμένας επιβίβασης βρίσκεται στην ΕΕ-27· ή
- (ii) ο λιμένας επιβίβασης βρίσκεται στο Ηνωμένο Βασίλειο, εάν ο λιμένας αποβίβασης βρίσκεται στην ΕΕ-27 και το δρομολόγιο εκτελείται από μεταφορέα που είναι εγκατεστημένος στο έδαφος κράτους μέλους ή προσφέρει υπηρεσίες μεταφοράς επιβατών από ή προς ένα κράτος μέλος («μεταφορέας της Ένωσης»).

Οι ταξιδιώτες θα πρέπει να γνωρίζουν ότι, ανάλογα με τον μεταφορέα που επιλέγουν, ορισμένα δικαιώματα των επιβατών που αναγνωρίζει το ενωσιακό δίκαιο μπορεί να μην ισχύουν πλέον για ταξίδια με προορισμό την ΕΕ.

Όσον αφορά τους επιβάτες κρουαζιερόπλοιων, το σημερινό σύνολο δικαιωμάτων των επιβατών στην ΕΕ εξακολουθεί να ισχύει, εφόσον ο λιμένας επιβίβασης βρίσκεται σε κράτος μέλος.

8.2.3. *Δικαιώματα των επιβατών λεωφορείων και πούλμαν*

Τα δικαιώματα των επιβατών που ταξιδεύουν στην ΕΕ με λεωφορεία ή πούλμαν¹²⁷ εξακολουθούν να ισχύουν για επιβάτες που ταξιδεύουν

¹²⁵ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1107/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006, σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα όταν ταξιδεύουν αεροπορικώς (ΕΕ L 204 της 26.7.2006, σ. 1).

¹²⁶ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1177/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, για τα δικαιώματα των επιβατών στις θαλάσσιες και εσωτερικές πλωτές μεταφορές (ΕΕ L 334 της 17.12.2010, σ. 1).

σε τακτικές γραμμές¹²⁸, εφόσον το σημείο επιβίβασης ή αποβίβασης των επιβατών βρίσκεται στο έδαφος κράτους μέλους και εφόσον η προγραμματισμένη απόσταση της γραμμής είναι τουλάχιστον 250 χιλιόμετρα. Για επιβάτες που ταξιδεύουν σε γραμμές με προγραμματισμένη απόσταση μικρότερη των 250 χιλιομέτρων, ισχύει περιορισμένο σύνολο κανόνων. Ορισμένα κράτη μέλη εξαιρούν τις υπηρεσίες αυτές από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού σχετικά με τα δικαιώματα των επιβατών, εφόσον σημαντικό μέρος της τακτικής γραμμής (που περιλαμβάνει τουλάχιστον μία προγραμματισμένη στάση) εκτελείται εκτός της Ένωσης¹²⁹.

Τα δικαιώματα των επιβατών λεωφορείων ή πούλμαν που παρέχει το δίκαιο της ΕΕ θα εξακολουθήσουν, επομένως, να ισχύουν - εφόσον δεν εφαρμόζονται εξαιρέσεις - για

(i) επιβάτες που αναχωρούν από το Ηνωμένο Βασίλειο με προορισμό που βρίσκεται στο έδαφος κράτους μέλους της ΕΕ-27· καθώς και

(ii) επιβάτες που αναχωρούν από την ΕΕ-27 με προορισμό το Ηνωμένο Βασίλειο.

8.2.4. Δικαιώματα των επιβατών σιδηροδρομικών γραμμών

Τα δικαιώματα επιβατών σιδηροδρομικών γραμμών¹³⁰ στην ΕΕ ισχύουν για όλα τα σιδηροδρομικά ταξίδια και σε όλες τις σιδηροδρομικές γραμμές που

(i) πραγματοποιούνται στο έδαφος της ΕΕ, και

(ii) εκτελούνται από σιδηροδρομική επιχείρηση αδειοδοτημένη σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ.

Ως εκ τούτου, από την ημερομηνία αποχώρησης, τα δικαιώματα των επιβατών σιδηροδρομικών μεταφορών στην ΕΕ δεν θα ισχύουν πλέον για τα εντός του Ηνωμένου Βασιλείου τμήματα των σιδηροδρομικών ταξιδιών μεταξύ Ηνωμένου Βασιλείου και κρατών μελών της ΕΕ.

¹²⁷ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 181/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τα δικαιώματα των επιβατών λεωφορείων και πούλμαν (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 1).

¹²⁸ Ένα πιο περιορισμένο σύνολο δικαιωμάτων εφαρμόζεται στις έκτακτες γραμμές.

¹²⁹ Περισσότερες πληροφορίες: <https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/themes/passengers/road/doc/exemptions-from-bus-coach-passengers-rights-and-obligations.pdf>

¹³⁰ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1371/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2007, σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των επιβατών σιδηροδρομικών γραμμών (ΕΕ L 315 της 3.12.2007, σ. 14).

9. ΑΛΛΑ ΘΕΜΑΤΑ

9.1. Πληρωμές με κάρτες¹³¹

Μολονότι η αποδοχή χρεωστικών ή πιστωτικών καρτών για πράξεις πληρωμών εξαρτάται από τις σχετικές προτιμήσεις των εμπόρων, το δίκαιο της Ένωσης¹³² θέτει όρια στις διατραπεζικές προμήθειες που χρεώνονται στους εμπόρους για τέτοιου είδους πράξεις. Οι κανόνες αυτοί εφαρμόζονται μόνο όταν τόσο ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του πληρωτή όσο και ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του δικαιούχου βρίσκονται στην ΕΕ¹³³.

Από την ημερομηνία αποχώρησης, οι συναλλαγές μεταξύ της ΕΕ-27 και του Ηνωμένου Βασιλείου δεν θα καλύπτονται πλέον από τους κανόνες της ΕΕ για τον περιορισμό των διατραπεζικών προμηθειών.

Σε περίπτωση που οι έμποροι έχουν το δικαίωμα να χρεώνουν πρόσθετα τέλη στους καταναλωτές για τις πληρωμές με κάρτα, το γεγονός αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε μεγαλύτερη επιβάρυνση των πληρωμών με κάρτα.

9.2. Περιαγωγή¹³⁴

Το δίκαιο της Ένωσης για τις υπηρεσίες περιαγωγής¹³⁵ απαγορεύει κάθε πρόσθετη χρέωση των πελατών από τον πάροχο περιαγωγής (δηλαδή τον εγχώριο πάροχο υπηρεσιών κινητών επικοινωνιών - φωνής, SMS ή δεδομένων) που λειτουργεί σε κράτος μέλος της ΕΕ, επιπλέον της εγχώριας τιμής λιανικής, όταν οι πελάτες ταξιδεύουν στην ΕΕ.

Από την ημερομηνία αποχώρησης, η υποχρέωση αυτή, που απορρέει από το δίκαιο της Ένωσης και βαρύνει τον πάροχο περιαγωγής, δεν θα ισχύει πλέον ούτε για τους παρόχους περιαγωγής που δραστηριοποιούνται στο Ηνωμένο Βασίλειο, όταν οι πελάτες τους κάνουν χρήση της περιαγωγής στην ΕΕ, ούτε για τους παρόχους περιαγωγής που δραστηριοποιούνται στην ΕΕ, όταν οι πελάτες τους κάνουν χρήση της περιαγωγής στο Ηνωμένο Βασίλειο. Ωστόσο, οι πάροχοι περιαγωγής που δραστηριοποιούνται σε ένα κράτος μέλος θα εξακολουθήσουν να υπόκεινται στην υποχρέωση που απορρέει από το δίκαιο της Ένωσης να ενημερώνουν τους πελάτες τους σχετικά με τα τέλη

¹³¹ Περισσότερες πληροφορίες: https://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/financial-products-and-services/payments-transfers-cheques/index_en.htm

¹³² Άρθρα 3 και 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2015/751 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2015, σχετικά με τις διατραπεζικές προμήθειες για πράξεις πληρωμών με κάρτες (ΕΕ L 123 της 19.5.2015, σ. 1).

¹³³ Άρθρο 1 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2015/751.

¹³⁴ Περισσότερες πληροφορίες: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/roaming>

¹³⁵ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 531/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2012, για την περιαγωγή σε δημόσια δίκτυα κινητών επικοινωνιών εντός της Ένωσης (ΕΕ L 172 της 30.6.2012, σ. 10).

παραγωγής που ισχύουν για υπηρεσίες που παρέχονται κατά τη διάρκεια ταξιδιών τους στο Ηνωμένο Βασίλειο¹³⁶.

9.3. Φορητότητα των υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου¹³⁷

Το δίκαιο της Ένωσης σχετικά με τη φορητότητα των υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου¹³⁸ παρέχει τη δυνατότητα στους καταναλωτές της ΕΕ που αγοράζουν υπηρεσίες επιγραμμικού περιεχομένου ή εγγράφονται συνδρομητές σε τέτοιες υπηρεσίες στο κράτος μέλος διαμονής τους - για να βλέπουν ταινίες ή αθλητικούς αγώνες, να ακούνε μουσική, να τηλεφορτώνουν ηλεκτρονικά βιβλία ή να παίζουν παιχνίδια - να συνεχίσουν να έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες αυτές χωρίς επιπλέον κόστος, όταν ταξιδεύουν ή διαμένουν προσωρινά σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ (διασυνοριακή φορητότητα).

Από την ημερομηνία αποχώρησης, η υποχρέωση αυτή, που απορρέει από το δίκαιο της Ένωσης, δεν θα ισχύει πλέον για παρόχους υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου επί πληρωμή στην ΕΕ-27, όταν οι πελάτες τους ταξιδεύουν στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Εξάλλου, από την ημερομηνία αποχώρησης, η υποχρέωση αυτή, που απορρέει από το δίκαιο της Ένωσης, δεν θα ισχύει πλέον για παρόχους υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου επί πληρωμή στο Ηνωμένο Βασίλειο, όταν οι πελάτες τους ταξιδεύουν στην ΕΕ.

Αυτό σημαίνει ότι οι πελάτες υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου επί πληρωμή στην ΕΕ-27 και στο Ηνωμένο Βασίλειο ενδέχεται να μην μπορούν να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες επιγραμμικού περιεχομένου τις οποίες έχουν αγοράσει στην ΕΕ και στο Ηνωμένο Βασίλειο, όταν ταξιδεύουν στο Ηνωμένο Βασίλειο ή την ΕΕ, αντίστοιχα, ή ενδέχεται να έχουν περιορισμένη πρόσβαση σε τέτοιες υπηρεσίες (π.χ. πρόσβαση σε διαφορετικό κατάλογο).

¹³⁶ Άρθρα 14 και 15 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 531/2012.

¹³⁷ Περισσότερες πληροφορίες: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/cross-border-portability-online-content-services>

¹³⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1128 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2017, για τη διασυνοριακή φορητότητα των υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου στην εσωτερική αγορά (ΕΕ L 168 της 30.6.2017, σ. 1).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΖΩΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΑΠΟΣΚΕΥΕΣ ΤΑΞΙΔΙΩΤΩΝ

Κρατήστε τις μεταδοτικές ασθένειες των ζώων έξω από την Ευρωπαϊκή Ένωση!

Τα προϊόντα ζωικής προέλευσης ενδέχεται να μεταφέρουν παθογόνους μικροοργανισμούς οι οποίοι προκαλούν μεταδοτικές ασθένειες

Λόγω του κινδύνου εισαγωγής ασθενειών στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), υπάρχουν αυστηρές διαδικασίες για την εισαγωγή ορισμένων προϊόντων ζωικής προέλευσης στην ΕΕ. Οι εν λόγω διαδικασίες δεν ισχύουν για τις μετακινήσεις προϊόντων ζωικής προέλευσης μεταξύ των 27 κρατών μελών της ΕΕ ή για προϊόντα ζωικής προέλευσης που προέρχονται από την Ανδόρα, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία, τον Άγιο Μαρίνο και την Ελβετία.

Όλα τα προϊόντα ζωικής προέλευσης που δεν είναι συμβατά με τους εν λόγω κανόνες πρέπει να παραδίδονται κατά την άφιξή τους **στην ΕΕ για επίσημη απόρριψη**. Η παράλειψη δήλωσης τέτοιων προϊόντων ενδέχεται να έχει ως αποτέλεσμα την επιβολή προστίμου ή ποινική δίωξη.

1. Μικρές ποσότητες κρέατος και γάλακτος καθώς και των προϊόντων τους (εκτός από παιδικό γάλα σε σκόνη, παιδικές τροφές και ειδικές τροφές ή ειδικές ζωοτροφές για ζώα συντροφιάς που απαιτούνται για ιατρικούς λόγους)

Επιτρέπεται μόνον η εισαγωγή ή αποστολή στην ΕΕ μικρών ποσοτήτων για προσωπική χρήση κρέατος και γάλακτος καθώς και των προϊόντων τους (εκτός από παιδικό γάλα σε σκόνη, παιδικές τροφές και ειδικές τροφές ή ειδικές ζωοτροφές για ζώα συντροφιάς που απαιτούνται για ιατρικούς λόγους), υπό τον όρο ότι προέρχονται από τις Φερόες Νήσους, τη Γροιλανδία, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν ή την Ελβετία και το βάρος τους δεν υπερβαίνει τα **10 χιλιόγραμμα** κατ' άτομο.

2. Παιδικό γάλα σε σκόνη, παιδικές τροφές και ειδικές τροφές που απαιτούνται για ιατρικούς λόγους

Επιτρέπεται μόνον η εισαγωγή ή αποστολή στην ΕΕ μικρών ποσοτήτων για προσωπική χρήση παιδικού γάλακτος σε σκόνη, παιδικών τροφών, και ειδικών τροφίμων που απαιτούνται για ιατρικούς λόγους υπό τον όρο ότι:

προέρχονται από τις Φερόες Νήσους, τη Γροιλανδία, ή την Ισλανδία, και η συνολική ποσότητά τους δεν υπερβαίνει το όριο βάρους των **10 χιλιογράμμων** κατ' άτομο και ότι:

- το προϊόν δεν χρειάζεται ψυγείο πριν καταναλωθεί,
- είναι συσκευασμένο ιδιοσκεύασμα και
- η συσκευασία δεν είναι ανοιγμένη εκτός αν καταναλώνεται εκείνη την ώρα.

προέρχονται από άλλες χώρες (εκτός από τις Φερόες Νήσους, τη Γροιλανδία, ή την Ισλανδία), και η συνολική ποσότητά τους δεν υπερβαίνει το όριο βάρους των **2 χιλιογράμμων** κατ' άτομο και ότι:

- το προϊόν δεν χρειάζεται ψυγείο πριν καταναλωθεί,
- είναι συσκευασμένο ιδιοσκεύασμα και
- η συσκευασία δεν είναι ανοιγμένη εκτός αν καταναλώνεται εκείνη την ώρα.

3. Ζωοτροφές για ζώα συντροφιάς που απαιτούνται για ιατρικούς λόγους

Επιτρέπεται μόνον η εισαγωγή ή αποστολή στην ΕΕ ποσοτήτων για προσωπική χρήση ζωοτροφών που απαιτούνται για ιατρικούς λόγους υπό τον όρο ότι:

— προέρχονται από τις Φερόες Νήσους, τη Γροιλανδία, ή την Ισλανδία, και η συνολική ποσότητά τους δεν υπερβαίνει το όριο βάρους των **10 χιλιογράμμων** κατ' άτομο και ότι:

- το προϊόν δεν χρειάζεται ψυγείο πριν καταναλωθεί,
- είναι συσκευασμένο ιδιοσκεύασμα και
- η συσκευασία δεν είναι ανοιγμένη εκτός αν καταναλώνεται εκείνη την ώρα.

— προέρχονται από άλλες χώρες (εκτός από τις Φερόες Νήσους, τη Γροιλανδία, ή την Ισλανδία), και η συνολική ποσότητά τους δεν υπερβαίνει το όριο βάρους των **2 χιλιογράμμων** κατ' άτομο και ότι:

- το προϊόν δεν χρειάζεται ψυγείο πριν καταναλωθεί,
 - είναι συσκευασμένο ιδιοσκεύασμα και
 - η συσκευασία δεν είναι ανοιγμένη εκτός αν καταναλώνεται εκείνη την ώρα.
4. Μικρές ποσότητες αλιευτικών προϊόντων για προσωπική κατανάλωση από τον άνθρωπο
- Επιτρέπεται η εισαγωγή ή αποστολή στην ΕΕ μικρών ποσοτήτων αλιευτικών προϊόντων σε ποσότητες για προσωπική χρήση (συμπεριλαμβανομένων νοσών, αποξηραμένων, μαγειρεμένων, παστών ή καπνιστών ψαριών και ορισμένων οστρακοειδών, όπως γαρίδες, αστακοί, νεκρά μύδια και νεκρά στρείδια) υπό τον όρο ότι:
- τα νοπιά ψάρια είναι εκπλαγχισμένα,
 - το βάρος των αλιευτικών προϊόντων δεν υπερβαίνει, κατ' άτομο, τα 20 χιλιόγραμμα ή το βάρος ενός ιχθύος, όποιο από τα δύο βάρη είναι μεγαλύτερο.
- Οι εν λόγω περιορισμοί δεν ισχύουν για αλιευτικά προϊόντα που προέρχονται από τις Φερόες Νήσους ή την Ισλανδία.
5. Μικρές ποσότητες άλλων προϊόντων ζωικής προέλευσης για προσωπική κατανάλωση από τον άνθρωπο
- Επιτρέπεται η εισαγωγή ή αποστολή στην ΕΕ άλλων προϊόντων ζωικής προέλευσης, όπως μέλι, ζώντα στρείδια, ζώντα μύδια και σαλιγκάρια για παράδειγμα, υπό τον όρο ότι:
- προέρχονται από τις Φερόες Νήσους, τη Γροιλανδία, ή την Ισλανδία, και η συνολική ποσότητά τους δεν υπερβαίνει το όριο βάρους των 10 χιλιογράμμων κατ' άτομο,
 - προέρχονται από άλλες χώρες (εκτός από τις Φερόες Νήσους, τη Γροιλανδία, ή την Ισλανδία), και η συνολική ποσότητά τους δεν υπερβαίνει ²χιλιόγραμμα κατ' άτομο.
- Επισημαίνεται ότι επιτρέπεται η εισαγωγή σε μικρές ποσότητες διαφόρων ζωικών προϊόντων από τις προαναφερόμενες πέντε κατηγορίες (παράγραφοι 1-5) υπό τον όρο ότι συμμορφώνονται με τους κανόνες που εξηγούνται στις αντίστοιχες παραγράφους.
6. Μεγαλύτερες ποσότητες προϊόντων ζωικής προέλευσης
- Επιτρέπεται η εισαγωγή ή αποστολή στην ΕΕ μεγαλύτερων ποσοτήτων προϊόντων ζωικής προέλευσης, εφόσον ικανοποιούν τις απαιτήσεις για τις εμπορικές αποστολές, στις οποίες περιλαμβάνονται:
- απαιτήσεις πιστοποίησης, όπως ορίζονται στο κατάλληλο επίσημο κοινοτικό κτηνιατρικό πιστοποιητικό,
 - η παρουσίαση των προϊόντων, με τη σωστή τεκμηρίωση, σε εξουσιοδοτημένο κοινοτικό συνοριακό σταθμό επιθεώρησης για κτηνιατρικό έλεγχο, κατά την άφιξη στην ΕΕ.
7. Εξαιρούμενα προϊόντα ζωικής προέλευσης
- Τα ακόλουθα προϊόντα εξαιρούνται από τους κανόνες που επεξηγήθηκαν παραπάνω:
- προϊόντα αρτοποιίας, μπισκοτοποιίας, ζαχαροπλαστικής (συμπεριλαμβανομένων των ζαχαρωδών παρασκευασμάτων) που δεν είναι αναμεμειγμένα ή παραγεμισμένα με προϊόντα κρέατος,
 - συμπληρώματα διατροφής συσκευασμένα για τον τελικό καταναλωτή,
 - εκχυλίσματα κρέατος και συμπυκνώματα κρέατος,
 - ελιές γεμιστές με ψάρια,
 - ζυμαρικά και νούγιες που δεν είναι αναμεμειγμένα ή παραγεμισμένα με προϊόντα κρέατος,
 - σούπες και αρωματικές ουσίες συσκευασμένες για τον τελικό καταναλωτή,
 - Οποιοδήποτε άλλο προϊόν διατροφής το οποίο δεν περιέχει νοπιά ή μεταποιημένο κρέας ή γαλακτοκομικά προϊόντα και με λιγότερο από 50 % μεταποιημένων προϊόντων αυγών ή αλιευτικών προϊόντων.
8. Προϊόντα ζωικής προέλευσης από προστατευόμενα είδη
- Για ορισμένα προστατευόμενα είδη ενδέχεται να ισχύουν πρόσθετοι περιορισμοί. Για παράδειγμα, για το χαβιάρι οξυρύγχου, το όριο βάρους είναι κατά μέγιστο 125 γραμμάρια κατ' άτομο.